

um vinctio. et pollicū confirmatio. baculi et annuli atq; euāgelij traditio sunt huius facimenti substantia. cetera sunt solennitatis. De euāgelij et baculi traditōe et q̄re p̄se cratus equū albū seu albis coop̄tuz equit at dictū est in p̄dicto ti. de consec̄. Consecratur autē ep̄s inter eplam et euāgelium nec pōt die sue cōsecrationis ordines celebrare. q̄ ip̄e tūc non celebrat. s̄ celebrat p̄ncipaliter celebranti. papa tñ q̄ añ hymnum angelicū consecrat hoc posset. q̄ ip̄e missarū solennia p̄fic̄it cōsecratus. Differt autē inf̄ ep̄os et sacerdotes. q̄ l̄z sex sint q̄ cōiter p̄tinent ad oēs sacerdotes. vicz cathesizare. baptizare. p̄dicare. cōficere solvere ac ligare. tñ ad pontificē nouē specialiter spectant. s̄. clericos ordinare. x̄ginel b̄ndicere. pontifices cōsecrare. man⁹ imponere. basilicas dedicare. degradādos deponere. sinodos celebrare. crisma p̄ficere vestes et vasa sacrare. Sunt et alia q̄ ad officij episcopale p̄tinent. puta in frōte crismare. b̄ndictionē solennem añ pacem dare. et similia. Verūtamen et maiores et minores sacerdotes cōmuniter in q̄busdam vicem gerunt summi pontificis. i. x̄pi. dū vicz p̄ peccatis obsecrant et p̄ penitentiā reconciliant p̄ctōres. Unde ap̄lus. Deus erat in x̄po mundū sibi reconcilians. et posuit in nobis verbū recōciliationis. obsec̄mus ḡ p̄ x̄po reconciliemini deo. Mediatōres em̄ sunt sacerdotes inter deū et homines. dū et p̄cepta dei p̄lo deferūt p̄dicādo. et vota p̄li deo porrigūt supplicando. q̄ circa tales dñt existere vt et deo grati et hoibus sint accepti. Nam vt ait alexāder papa. x̄pi sacerdotes quāto digniores fuerint tanto facilius in necessitatibus p̄li p̄ q̄bus clamāt exaudiunt. Et sic dīc ap̄olus. Mediator nō est vnus et discordes reconciliare non pōt q̄ simul vtriusq; societatis et amicitie vinculo nō est p̄coris. Si em̄ is q̄ displicet ad intercedendū mittitur. irati animus ad deteriora puocat. Ep̄s q̄z et sacerdos noie p̄sbyteri intelligunt. sicut p̄z ex his q̄ ad titū ap̄ls sc̄psit. que eundē et ep̄m et p̄sbyterū nominauit. Ad autē idē sit ep̄s et p̄sbyter multis rōnib⁹ cōprobat. P̄sbyteri a filiis aaron in veteri testō sumpserūt exordij. ep̄i x̄o ab ip̄o aaron. Qui x̄o tūc vocabantur sacerdo

tes nūc p̄sbyteri dicunt. q̄ tūc p̄ncipes sacerdotū. nūc ep̄i noiant. Hodie autē iō diuersa sunt vocabula vt ep̄s nō dicat p̄sbr. vt ecōtra. qm̄ antiq̄tus qm̄ pietati studebant p̄sbyteri in omni loco ordinabant. et ap̄d iudeos q̄ p̄lo p̄erāt p̄sbyteri dicebant. s̄ nomē honoris accipiētes vocabāt et ep̄i ab illo ope q̄d implere videbāt. eo q̄ p̄sbrare hēbāt q̄cūq; ad pietatis cultū fuerāt p̄stituta. Hic et hieronimus sic ait. Olim. i. p̄sbr. q̄ et ep̄s. et añq; dyaboli instictu studia siue dissensioēs in religioe fierēt. et dicere in p̄lis. ego sum pauli. et ego suz ap̄pollo. ego cephe: cōi p̄sbyteroz cōsilio ecclesie gubernabant. Postq̄ autē vnusq; eos q̄s baptizauerat suos esse putabat nō x̄pi. in toto orbe decretū ē vn⁹ de p̄sbyteris supponere. Ep̄i ḡ nouerint se magis p̄suetudine q̄ dispensatione dīce x̄itari. p̄sbyteris esse maiores. Aug. x̄o dīc q̄ añ q̄ fm̄ vocabula que vsus obtinuit ep̄s sit p̄sbytero maior. Augustinus tñ hieronimo minor est. Hoc officij x̄ps exercuit qm̄ manus sup̄ capita discipuloz leuās eis b̄ndixit dīcēs. Accipite spiritū sanctū quoz remiseritis p̄ctā remittunt̄ eis et c.

Incipit liber tertius de indumentis seu ornamētis sacerdotum atq; pontificū et alioz ministroz

De quotidi-

ano vsu nō est vestib⁹ sacris vtendū ad noranduz q̄ sicut mutationē habīt fm̄ l̄ram facim⁹: ita et fm̄ spiritū agam⁹. Nō ḡ cum vestib⁹ cōmunis vite vsu

pollutis in sc̄ta sanctorū ingrediamur. sed cuz p̄scia munda et vestib⁹ mūdis et sacris dñi sacra tractem⁹. vñ stephan⁹ papa statuit sacris vestib⁹ non nisi in eccl̄asticis et deo dignis officiis vti. et Ezech. xliij. Nō sc̄tificabūt p̄lm̄ i vestib⁹ suis. Habz ḡ fm̄ hiero. religio diuina alterz bitū in eccl̄asticis officiis: aliū in cōi vsu. vt cūcto p̄lo x̄piano exemplū p̄beat bone conuersationis. quatenus loti prius sordes noui x̄po

fiat hoies. **E**xuit em̄ tūc sacerdos veteres
hoiem cū actib⁹ suis ⁊ induit nouū. q. scz
fm̄ deū creat⁹ ē. **P**er vestes qz qb⁹ i sacri
tātū vtimur. nō oīa sacra fore p̄lo reuelā
da intelligim⁹. **E**t nō q tpe ludouici ipe
rator filij karoli magni epi ⁊ clerici singu
la auro texta ⁊ exq̄sitas vestes ⁊ alia orna
mēta secularia deposuerūt. **S**acre aut̄ ve
stes a veteri lege vidēt assūpte. p̄cepit em̄
dn̄s moysi vt facēt aarō sacerdoti ⁊ filiis
ei⁹ vestes sc̄tās i gliaz ⁊ decorē. vt loti ⁊ sa
cris vestib⁹ iduti fungerēt officio i sacris
Ero. xxviii. xxxi. xxxv. ⁊ xl. c. **D**ocuit ei
dn̄s moysen p. xl. dies facere p̄otificalia ⁊
sacerdotalia vestimēta sacerdotib⁹ ⁊ leui
tis suis. ornamēta qz ⁊ lintheamīa. s. ⁊ ma
ria texuit ⁊ fecit illa i vltū misterij tabnacu
li federi. **Q**uedā tñ ab aplis sumūf. s. tam
ille q̄ iste vtutes designāt vel misterij in
carnatiōis. **S**ane pontifex celebratur⁹
exuit vestes q̄tidianas. ⁊ iduit mundas ⁊
sacras. **E**t p̄mo sandalia calciat. vt sit me
mor dn̄ice incarnatiōis. **S**cdo sibi imposit
amictū vt mor⁹ ⁊ cogitat⁹ fauces ⁊ linguā
cōhibeat. vt fiat cor mūdūz sp̄m̄ rectū pci
piens i viscerib⁹ innouatū. **T**ertio albas
talarē vt habeat mūdiciā carnis pseuerā
tē. **Q**uarto cingulū. vt ipet⁹ luxurie refre
net. **Q**uinto stola i signū obediētie. **S**exto
tunicā iacinctinā. i. celestē p̄uersatiōz. **S**e
ptimo sup̄induit dalmaticā. i. sc̄tām fligi
onē ⁊ carnis mortificationē. **O**ctauo ciro
thecas. vt declinet vanā gl̄iam. **N**ono ānu
lū vt diligat sp̄saz sic se. **D**ecimo casulā
. i. charitatē. **U**ndecimo sudariū vt q̄cqd
fragilitate vlt̄ ignorātia peccat p̄nia tergat
Duodecimo palliū supponit. vt oñdat se
imitatorē xp̄i. q̄ lāguozes n̄ros tulit. **T**re
decimo mitrā. vt sic agat q̄ coronā merea
tur pcipe eternā. **D**ecimoq̄rto baculū. i.
autoritatē pr̄atis ⁊ doctrine. **E**t postea ta
peta calcat. vt frā despiciē ⁊ amar̄ celestia
discat. **P**ib⁹ aut̄ p̄missis vestib⁹ induit a
ministris. qz ei vt vestes iduat sp̄uales an
geli suffragāf. vlt̄ qz vicari⁹ est xp̄i cui āge
li mīstrāt ⁊ oīa fūiūt. **R**ursus p̄otifex tā
q̄ aduocat⁹ ⁊ pugil cū hoste pugtur⁹ anti
q̄ vestib⁹ sacris q̄si armis iduit. iux̄ aplm̄
vt iā dicef. **P**rio sandalia p̄ ocreis hz. ne
qd macule vlt̄ pulueris affectionū ibereat
Scdo amict⁹ p̄ galea caput p̄tegit **T**ertio

alba p̄ lorica totūz corp⁹ coopit. **Q**uarto
cingulū p̄ arcu. s. cingulū p̄ pharetra assu
mit. ⁊ est s. cingulū illud qd̄ depēdet a cin
gulo q̄ stola p̄otifical cū ip̄o cingulo colligat
Quinto stola collū circūdat q̄si bastā s. ho
stē vibrās. **S**exto manipulo p̄ claua vti
f. **S**eptimo casula q̄si clipeo tegit. man⁹ li
bro p̄ gladio armat. **D**e singul̄ et alr dice
tur ifra. **P**ecitaqz s. arma qb⁹ p̄otifex vlt̄
sacerdos armari d̄z s. sp̄uales neq̄cias pu
gnatur⁹. **N**ā vt inq̄t apls. arma militi no
stre nō sūt carnalia. s. ad destructōz muni
minū potētia. et i alia eplā ad eph. vi. **I**n
duite vos inq̄t armatura dei vt possit sta
re adūsus insidias dyaboli. **S**tate ḡ succi
cti lūbos v̄ros i veritate. ⁊ induiti lorica
iusticie. ⁊ calciati pedes i p̄paratōe euāge
lij pacis. i. oib⁹ sumētes scutū fidei i q̄ pos
sitis oīa telā neq̄ssimi ignea extiguē. ⁊ ga
leā salutis assumite. ⁊ gladiū sp̄s qd̄ ē ver
bū dei. **H**ec qd̄ armatura ē p̄missa septu
plex vestis sacerdotal̄ significatiā septem
plicis vtutis sacerdoti. ⁊ representatiua xp̄i
vestiū qb⁹ induit⁹ fuit tpe passiōis vt ifra
dicef. **P**rouideat ḡ diligēt eps. ⁊ atten
dat studiose sacerdos. vt signū sine signi
ficato nō ferat. i. vt vestem sine vtute non
portet. ne forte filis sit sepulchro a forl de
albato. int⁹ x̄o oī spurcicia pleno **Q**uisq̄
em̄ sacris indumētis ornat⁹ ⁊ honestis mo
ribus nō induit q̄nto venerabilior apparz
hoib⁹. tāto redditur indignior apud deū.
Pontificalē itaqz gl̄iam nō iā honor p̄mē
dat vestiū s. splēdor aīaz. qm̄ ⁊ illa q̄ qn̄
dā carnalib⁹ blādiebant obtinib⁹. ea po
tius q̄ i ip̄is erāt intelligēda poscebāt. vt
qd̄ illa velamina in fulgore auri. in nito
re gēmaz. ⁊ in multimodi opis varietate
signabāt. s. iā i morib⁹ actib⁹qz clarescat
cū ⁊ apud veteres reuerentiā ip̄a signatō
nū species obtineret. ⁊ apud nos certiora
sint exp̄imenta rerū q̄ enigmata figuraz
put hec ⁊ alia i pontificali vbi agit d̄ epi
cōsecratione legunt. **S**ic itaqz munit⁹ ad
certamen p̄tra spiritualia neq̄cie in celesti
bus ⁊ p̄ sedanda in s̄ditos iudicis ira ad
altare p̄cedit. ⁊ p̄ p̄fessionē dyaboli renū
ciat dn̄io ⁊ seip̄m accusat. **P**opul⁹ x̄o q̄si
p̄ suo pugile oratur⁹ in p̄festis dieb⁹ ter
re p̄sternit. **P**ū aut̄ ille oī onces et alia reci
tat q̄si tori virib⁹ s. dyabolū pugnat. **P**ū

diacon⁹ in ieiunijs añ euangelii casulam
sup hñez replicat qñ gladiu⁹ hostem vi-
brat. **B**ñ epla legit. voce pconis ipatoris
edicta daf. **C**ar⁹ sē tubicine. pētois cho-
rū regētes sē duces exercitū ad pugna in-
struētes. qñ⁹ laceratib⁹ alijs sbueniūt. **C**a-
r⁹ at seqntie ē plaus⁹ seu laus victorie. **B**ñ
euāgeliiū legif hostis qñ gladio vulnerat
aut exercit⁹ p⁹ victoriā dispers⁹ adunat.
Epō p dīcās ē ipator victores laudās. ob-
latōes sē spolia q victorib⁹ diuidūt. **C**ar⁹
offertoriū ē triūph⁹ q debet ipatori. **P**ar
at i sñ daf. vt pñ qñs hoste pstrato inu-
etur. **E**t deinde pls data licētia p ite mis-
sa ē. cū gaudio d victoria⁹ pace obtēta ad
pāa redit. **C**elebratur itaq missaz epus
aut pñbz indumentū suo ordine pgruētib⁹ se
exornat⁹ et vestitū cultui actōis qz pueniāt
ornamēta. **C**irca qñ notādū ē q sex sūt in-
dumta sacerdotib⁹ et epīs cōia. qz et sex sūt
i qñ⁹ cōis pñbyteroz et epōz ptās cōsistit
Mouē xō sūt ornamēta pñtificib⁹ spālia:
qz et nouē sūt i qñ⁹ spālis epōz ptās cōsi-
stit. **P**er hñc g cōmuniū et specialiū indu-
mētoz numeruz punitas et spālitās po-
testatū inē epōs et sacerdotes significatur
de q in pte pcedēti dictū est. sub ti. d epō.
Hoc etem tā i nouo qñ in veteri testō legif
cōstitutū vt pñtīfices preter cōmunes ve-
stes habeāt spāles. sibi qñtuor erāt cōes et
quatuor speciales. put dicef sñ ti. d lega.
indumentis. **Q**d si qdē rō mystica postula-
bat. nā ille date sunt carnalibus et munda-
nis qñ quaternari⁹ numer⁹ puenit carni
ppter qñtuor humores. et mōdo ppter qñtuor
elemēta. **D**e aut spūalib⁹ et pfectis date sūt
Nā senari⁹ numer⁹ q pfect⁹ est. qz reddif
ex suis ptib⁹ aggregatū. pfectis pueit. vñ
et sexto die pfect⁹ dā celū et terrā et oēm or-
natū eoz. **S**z et cū i plenitudine tps sexta
venissz etate. sexto die sub hora sexta rde-
mit gen⁹ humanū. **S**enari⁹ g numer⁹ pfe-
ctus est. qz suo ordine numerat⁹ pñficē. nā
cū vñ duo et tres dicūt senari⁹ numerus
implet. vel qz in trib⁹ ptib⁹ diuidif. i. i se-
xta tertia et dimidia. vicz in vno duobus
et trib⁹. **N**ouenarius etiā spūalibus cōue-
nit. qz nouē sūt ordies angeloz q fm pro-
phetā p nouē gēmax species designatur.
Quindecim g sunt ornamēta pontifici qñ
decimū virtutū grad⁹ ipō numero designā

tia. qñs p qñdecim cātica graduū psalmista
distinguit. **V**estes em sacerdotales vtutes
significant qñ⁹ dñt sacerdotes ornari. fm
illud ppheticū. **S**acerdotes tui induant⁹
iusti. et sanc. tui exul. **Q**ue talares dicunt⁹
qz talus ē finis corpis. p qñ oñdif q non
sufficit op⁹ bonū ichoare nisi studeat pse-
uerati sine cōpleri. put sñ ti. d tunica dice-
tur. **S**ic gñ pñtīfex plura qñ. viij. induit
vestimēta. qñis aaron nō nisi octo habu-
isse legat⁹ qñ⁹ moderna succedūt. qñ iō est
qm oportet iusticiam nrām magis abun-
dare qñ scribāz et phariseoz. vt itrare pos-
simus in regnū celozū. **P**otest etiā dici q
ñ pontifex octo hz a capite vsqz ad pedes
exceptis vestimētis pedū et manuū. s. ami-
crū. albā. cingulū. stolā. duas tunicas. ca-
sulā et palliū. **V**estimētū em pedū potius
ptinet ad nostrū qñ ad aaron. qz nrīs dcm
est. eūtes in oēs gētes et. **D**eniq pter p-
missas vestes sacris ordinib⁹ et mīstris de-
putatas. est et alia quedā vestis linea q su-
perpelliciū dñ q qñbuslibet fructijs altaris
et sacroz vacantes sup vestes cōes vt de-
bent. put in se ti. dicef. **S**uppelliciū autē
ppter sui cādorē mūdiciā seu puritatē ca-
stitatis designat. iux illud. **O**mni tpe ve-
stimēta. i. opa tua sint candida id ē mūda
Propter nomen xō suū carnis mortifera-
tione figurat. **D**ictū est em suppelliciū eo
q antiqñtus sup tunicas pelliceas: d pelli-
bus mortuoz aialiiū factas induebat. qñ
adhuc i qñuidā ecclesijs obfuaat. represen-
tantes q adā p⁹ pctm talib⁹ vestit⁹ est pel-
licijs. **T**ertio denotat innocētiā et iō ante
oēs alias vestes sacras sepe induif. qz di-
uino cultui deputati innocētiā vite cūctis
vtutū actib⁹ supponere dñt. iux illud ps.
Innocētes et recti adheferūt mihi. **Q**uar-
to ppter sui latitudinē cōgrue charitates
designat. **U**n sup pphanas et cōes vestes
induiē ad norandū q charitas opit multi-
tudinē pctōz. **Q**uinto ppter sui formam
qz in modū crucis format. passionē dñi fi-
gurat. qz illud gerentes crucifigi debēt
vicijs et cōcupiscentijs. **F**iunt autē super-
pellicia in quibsdā locis de crisinalibus
lineis q ponūt sup infantulos baptizatos
exemplo **M**oyfi qui de purpura et bysso
et alijs a pñlo in tabernaculo oblati fecit
vestes quibus aaron et fili⁹ eius induerēt

quā ministrabāt i sctis. **exo. xxxix. c.** Est etiā
et alia vestis q̄ pluuiāle vel cappa vocat̄. q̄
credit̄ a legali tunica mutuata. Unde sic il
la tintinnabul̄: sic ista fimbrijs insignit̄ q̄
sūt labores et h̄ mūdi sollicitudines. **Habz**
etiā capuciū qd̄ est sup̄nū gaudiū. plura ē
vsq; ad pedes. p qd̄ p̄fenerātia vsq; i finē
significat̄. i. anteriori pte apta est. ad notā
dū q̄ sctē p̄uersantib; vita p̄t̄ eterna. seu
q̄ eorū vita patere d̄z alijs i exēplū. **Rur-**
sus p cappā glorioſa corporū immortalitas
intelligit̄. **Un** illā nō nisi in maiorib; festi
uitatib; induim; aspicientes in futurā re
surrectionē. qm̄ electi d̄posita carne binas
stolas accipiēt. vicz requiē aiaz et gloriā
corporū. **Que** cappa recte interi; patula ē
et nisi sola necessaria fibula icōsuta. qz cor
pora iā spiritualia facta nullis aiaz obtur
babūt angustijs. **Fimbrijs** etiā subornat̄
qz tūc nostre nihil deerit p̄fectiōi. s̄ qd̄ nē
ex pte cognoscim; tūc cognoscem; sic et co
gniti sum;. **Quidā** autē heretici garriunt
nūq; repiri i nouo testō q̄ x̄ps v̄l discipu
li ei; p̄missis vestib; induerent̄. rep̄hēdē
tes nos temere: qz talib; ornatur. qm̄ sic
ioh̄es ait **Dñs** surgēs d̄ cena posuit vesti
menta sua et postea alia nūq; accepit nisi
sua. nos v̄o vt dicūt plura alia q̄ vestim;
reuestim; i missa in q̄ cenā ip̄az imitatur
et dñe ab his q̄ volūt ambulare i stol̄ nos
p̄cepit cauē dicēs. **Cauete** a scribis q̄ vo
lūt ambulare in stolis. **Dicūt** em̄ q̄ h̄ faci
m; vt iustiores et excellēiores pplis appa
reamus. cōtra illud. **Vos** estis q̄ iustifica
tis vos corā hoib; de; aut nouit corda ve
stra. qz qd̄ hoib; altū est. abominatio est a
pud deū. **Error** aut̄ iste ex p̄missis aptissi
me cōfutat̄. **Legit̄** qz **Ezech. xliij. et xliiij.**
Cū ingredient̄ sanctuariū meū et accēdēt
ad mensā meā vt mihi ministrent et custo
diāt cerimonias meas. vestib; vtant̄ line
is nec ascēdet sup̄ eos q̄cūq; laneū. **Cunq;**
egrediet̄ atriū exteri; ad pl̄m exuēt se ve
stib; in q̄b; ministrauerūt. et nō sanctifica
būt pl̄m in vestib; suis. **Et** nō q̄ ostiarij.
lectores. exorciste. et acoliti vestibus albis
vtūtur. vicz suppellicio. amictu et alba et
balthēo. vt angelos dei ministros. p casti
tatis mūdiciā imiten̄. et eis in carne glō
sa effecta spirituali: q̄si in albis vestib; so
cien̄. **Inde** est q̄ poti; lincis vestib; vtū

tur. qz sic linū multo labore ad cādorē per
ducit̄. sic necesse est p multas tribulatōes
ad regni gloriā puenire **In** p̄cilio magun
tini. statutū est q̄ ep̄s i ordiatōe sua recipi
at orariū. baculū et anulum. p̄s; orariū et
planetā. diacon; orariū et dalmaticā. s̄bdi
acon; patenā et calicē. et cū degradant̄ ea
p̄dūt. **Et** in p̄cilio tholetano statutū ē dia
con; tpe oblatōis tantū. s̄. qm̄ legit euāge
liū vtat̄ alba. i. dalmatica. **Notādū** qz
est q̄ vestes euāgelici sacerdoti aliud desi
gnāt in capite. s̄. in x̄po. aliudq; figurant i
mēbris. qm̄q; et caput et mēbra sac̄doti no
mine nūcupent̄. **Ad** caput dic̄ psalmigra
phus. **Tu** es sacerdos i eternū scdm̄ ordi
nē melchisedech. **Ad** mēbra v̄o di. ap̄lus
Vos estis gen; electū regale sacerdotiū
Exponēda ḡs̄ eorū misteria. **Primo** fm̄
qd̄ mēbris. p̄sequit̄ fm̄ qd̄ capiti. s̄. x̄po cō
ueniūt. put in q̄libet caplo distiguet̄. **De**
ornamentis autē et pallis et vestib; ecclesie
vel altaris in pte p̄ma dictū est vbi agitur
de picturā. **Porro** sex idumēta sacerdo
tibus et ep̄is cōmunia sūt h̄. amict; alba.
zona. seu cigulū. stola manipul;. planeta.
Donc v̄o pontificib; sp̄alia sunt h̄. calige
sandalia. succinctoriū. tunica. dalmatica.
chirothece. mitra. anul;. bacul; pastorat̄
De q̄bus oibus singulatim psequamur.
et etiā d̄ sudario et de pallio et de colorib;.
q̄bus ecclia i eccliaisticis vt̄ indumentis et
de legalibus indumentis.

De amictu.

Primo d̄ sex or
namētis ep̄is et sacerdotib; cō
munibus ē fm̄ p̄missa dicādūz
Lotis itaq; manib; ep̄s seu sacerdos cele
bratur; assumit amictū q̄ caput tegit̄ quē
pontifex loco ephor̄ siue sup̄humeralis et
rational; h̄z. et nūc etiā sup̄humeralē voca
ri pōt. significans salutē q̄ p fidē tribuitur
De h̄ ap̄ls ad **Eph. vj.** **Galeā** salutis assu
mite. **Significat** etiā castitatem cordis et
corporis. qz et renes et pectus ambit et te
git et omnibus sacris vestibus supponitur
s̄ omnib; supeminet qz castitas et d̄z eē in
tus in pectore et foris nitere ope. **Un** in re
nib; strigitur. qz ibi p̄cipue luxuria dñat̄
Per amictū qz qz super humeros circū
qz diffunditur ope; fortitudo designat̄

Hu: rī nāq̃ fortes s̃ ad opa pagēda. iux̃ illō priar̃che Jacob. **S**up̃posuit hūez ad portandū. 7 fact' ē tributi fūiēs. **D**ue fa-
sciole siue due cordule q̃b' amict' an pec-
tus ligat. significāt intētioz 7 finē q̃b' ifoz
mādū ē op'. ne fiat i ferimto malicie 7 neq̃
cie. s̃ i azimis since. 7 veri. **S**acerdos igit
nō d̃z ociosus existē. s̃ bonis opib' isuda-
re. s̃m illud apti ad thimo. **L**abora sic bo-
n' miles ihu xpi **L**audāda tñ q̃rūdā loco
rū h̃z cōsuetudo vt linea camisia alba aut
suppelliciu sup cōes vestes iduāt p̃usq̃
amictus iponat. p qd̃ fides q̃ pmo adesse
d̃z significat. **P**orro amict' sup os plane-
te ruoluit. d̃ q̃ s̃b ti. d̃ planeta dicef. **A**mi-
ctu q̃z collū strigif. p qd̃ vocis castigatio
itelligif. qm̃ p collū i q̃ vox ē vsus loq̃ndi
expmif. **S**tringif q̃ collū ne ide ad ligua3
mēdaciū trāsire possit. **A**enit tñ cū eo pe-
cr' 7 fauces strigūf. put s̃b ti. d̃ cigulo di-
cef. **A**llo et caput opim' ne circūq̃q̃ libē
p̃spiciēdo illicita cogitem' **P**ecr' seu cor
eo tegif. qz aim' sacerdoti ad ea q̃ icūbūt
d̃z tor' eē intētus. nec d̃z tē ad vanitates l'
ad aliq̃ mūdāna libere meditāda dissolui.
Porro amict' q̃ sacerdos caput obnubif
s̃m qd̃ capiti. s̃. xpo puenit significat id qd̃
in apoc̃. describit. viz angelū dei fortem
d̃scēdisse d̃ celo amictū nube. 7 i esaiā. **E**c-
ce dñs ascēdet sup nubē cādida **V**eniens
ei ad saluatōz mōi saluator mōi dī fili'. an-
gel' magni p̃siliū. amictus ē nube dū diui-
tatē abscondit i carne. **N**ā caput viri xpus
caput xpi d̃s. **H**oc g̃ carnis latibulū signi-
ficat sacerdoti amict'. qd̃ et p̃ illā sindonē
exp̃sius significat q̃ sūm' pontifex caput
obducit. d̃ q̃ i ti. d̃ succitorio dicef. **E**t pul-
cre qd̃ qd̃ p calciamtū pedū h̃ ip̃z p ami-
ctū capiti desig̃t. qz diuitas i carne latuit
7 p carnē innotuit. **N**ā cuz notus eēt i iu-
d̃ ea d̃s 7 i isrl' magnū nomē eius. i ydume
am extēdit calciamtūz suū. 7 an' p̃spectuz
gētūz reuelauit iusticiā suā. **A**mictus et
rep̃sentat opimētūz q̃ iudei valebāt faciē
xpi dicētes math. xxvi. **P**rophezija nob̃
chr̃iste q̃s est qui te pcussit.

De alba.

De amictum

P camisiā siue albā sac̃dos iduit
q̃ mēbris corpis puenient apta

ta nihil sup̃fluuz aut dissolutuz i vita sac̃-
dotis aut i eius mēbris eē debē d̃mōstrat
s̃m qd̃ legif. **Q**u tpe vestim̃ta tua sint can-
dida. **S**it at̃ d̃ bisso vllino. pp̃t qd̃ sc̃ptuz
ē. **B**issinus s̃ iustificatōes sc̃tōz. **E**st autē
bissus linuz egiptiacum. sic ei bissus vel li-
num candorē quē ex natura n̄ h̃z. m̃tū tun-
siōibus attritū acq̃rit p artē. sic 7 hoīs ca-
ro mundiciā quā n̄ obtinet p naturā p ex-
ercitia bonoz opoz multū castigatiōibus
macerata sortif p grām. **S**acerdos g̃ s̃m
ap̃lm castiget corpus suuz 7 i fuitutē redi-
gat. ne forte cuz alijs p̃dicauerit ip̃e repro-
bus fiat. **H**z at̃ alba capiciū qd̃ est p̃fessio
castitat. **H**z et ligulā q̃ significat liguā sa-
cerdotale q̃ ligat p̃tumaces 7 absoluit pe-
nitētes. **R**ursus h̃ velli q̃ i veteri sacerdo-
tio linea vel pōderi grece seu tunica talarī
dicebat stricta fuisse describitur pp̃t sp̃m
fuitutis iudeoz i timore. **I**n nouo x̃o lar-
ga est pp̃t sp̃m ad op̃tiōis i lib̃tate. q̃ nos
x̃ps liberauit. **Q**d̃ aut̃ aurifrisiū 7 grāma
ta diuisis i locis ac varijs opibus ad deco-
rē h̃z. illud isinuat qd̃ p̃pha di. i p̃s. **A**sti-
tit regina a dextris tuis i ve. de au. circū.
varie. **R**ursus alba cingulo stringitur vt
ois voluptas carnal' astricta intelligatur
dicente dño. **S**int lūbi ṽri p̃cincti. **B**a-
nice q̃z tā albe q̃z etiā tunicelle cōueniēter
esse dñt stricte nō nimis laxē vt labātur. 7
brachia nudētur. h̃ntes in summitatibus
aurifrisia. ad designādū aureos torques
q̃ brachia nuda b̃ri martini missā celebra-
tis miraculose decenē operuef. put i. viij
pte sub eius festo dicitur. **P**er albā etiā
q̃ corpus a fursū vsq̃ deorsū tegitur spes
q̃ ex grā puenit ecclie desursū 7 ex meriti
ecclie deorsū figuratur. **D**e hac ap̃lus ad
Ro. viij. **S**pe salui facti sum'. **Q**uia x̃o
vsq̃ ad talos descēdit p̃seueratiā desig̃t:
put tactū est p̃pe finē i p̃hemio huius p-
tis. **P**orro s̃m qd̃ capiti. s̃. xpo puenit
alba q̃ est lineu vestimētū lōgissime distās
a tunicis pallicis. q̃ de mortuis aialibus
fiūt. q̃bus adā vestitus ē post p̃ctm̃. noui-
tatē vite significat. quā x̃ps 7 habuit 7 do-
cuit et tribuit in baptismo. de qua di. apo-
stolus. **E**xuite veterem hominem cum ac-
tibus suis et induite nouum qui secundū
deum creatus est. **P**am 7 transfiguratio-
ne resplēduit facies eius sicut sol. et vesti-

mēta ei⁹ facta sē alba sic nix. Semp ei ve
stimēta xpi mūda fuerūt ⁊ cādida. qz pec
catū nō fec. nec inuent⁹ est dol⁹ in ore eius
Hec etiā vestis rēpēntat alba⁹ vestē in q
herodes illuſit xpo. Luc. xxiij.

De zona seu cingulo.

Debet aut alba

D circa lūbos sacerdoti seu pōtifi
cis zona seu cingulo. qd i leger a
pud grecos balthēū dicebat pcingi. ne de
fluēdo gressū ipediat. vt castitas sacerdo
tis p albā significata nulli⁹ icētiuo⁹ stimu
lis dissoluat. Cingulū nāq⁹ p tinentiā signi
ficat. Un. Sint lūbi vři pcingi ⁊c. In lū
bis qdē luxuria dñat sic dñs loquēs d di
abolo manifestat. Vir⁹ ei⁹ in lūbis eius ⁊
fortitudo ei⁹ i vmbilico vētris ei⁹. Sane
a sinistro latere pōtificis ex cingulo duplex
depēdet succinctoriū. qz duo sē qb⁹ casti
tas roborat. ⁊ sine qb⁹ difficile pseruat. s.
ofo ⁊ ieiuniū. vñ dñs ait. Hoc gen⁹ dmo
nū nō eijcī nisi i orōne ⁊ ieiunio. Debent
g lūbi p tinentiā pcingi. ⁊ p abstinētiā sō
cingi. vñ aplūs. State succincti lūbos ve
stros i xitate. Vez succinctoriū qd vel pi
zona vel sōcingulū vocat. inē indumēta
legalia fuisse nō legif. qz ⁊ si legales sacer
dotes accincti tpe sacrificij abstinere dbe
rent. alio tñ tpe licite vacabāt amplexib⁹
hodie aut addit cingulo. qz moderni mini
stri iugē hñe dñt p tinentiā ⁊ iō nō solū cin
gi. s etiā succingi dñt. Ideo aut duplex ē
succinctoriū vt duplex castitas denotet.
vicz mētis q p cingulū. ⁊ corpis q p sōcin
gulū significat. A pte sinistra depēdet qā
potior est castitas mentis q corpis. ⁊ de
xtera ps potior est q sinistra. vñ Greg⁹.
Lūbis pcingimur cū carnis luxuriā p car
nis p tinentiā coartam⁹. Cingulū qz pueni
enter tpantiā designat. De subcingulo et
dictū ē in p hēmio h⁹ ptis. Et adūte q
pect⁹ ⁊ fauces leuif cū amictu strigūf. qz
mor⁹ i nra prāte nō sunt. Helias pus clau
sit celū qñ petijt q nō plueret. qñ animum
qñ desiderabat vindictā d morte pphaz
Lingua etiā in humido sedet ⁊ i madido
⁊ facile lubricat. vñ pnceps aploz ad vo
cem ancille magistrū negauit. Sed renes
fortiter cingulo stringunt. vt castigē cor
pus. ⁊ i fuitute redigat ⁊ impet⁹ luxurie

refreneſ. Porro fm q capiti. s. xpo cō
ueuit zona sacerdotat⁹ significat illd qd iō
hānes apls ait. Cōuerſus vidi ſilem filio
hois pcingituz ad mamillas zona aurea. p
zonā aureā pfecta xpi charitas designat
qm dīc apls. ſupeminētē ſcie caritatē xpi
feruētē in corde. radiātē in ope. Cui⁹ ſuc
cinctoriū illud ſignificat qd ela. xj. de xpo
loquēs pdixit. Erit iusticia cingulū lūbo
rū ei⁹. ⁊ fides cinctoriū renū ei⁹. Vñ iust⁹
dñs iusticiā dilexit. eqtatē vidit vult⁹ ei⁹
Et fidelis dñs in xbis ſuis. ⁊ ſctūs i oib⁹
opib⁹ ſuis. Due ſummitates ipius due ſē
ptes naturalis iusticie quā xps fecit ⁊ do
cuit. s. qd tibi nō vis fieri alteri ne fecer. ⁊
q cūq⁹ vultis vt faciāt vob hoies ⁊ vos
eadē facite illis. Cingulū g iusticiā signifi
cat cui⁹ duo ſunt brachia ſeſe pstringētia
ſc3 declinare a malo ⁊ opari bonū. Rēp
ſentat etiā flagellū quo pylatus cecidit ie
ſum. Joh. xix.

De stola.

De stola cinguluz

P sacerdos ozariū ſiue ſtolaz que
leue dñi iuguz ſignificat. ſiue q
eſt iugū pceptoz dñi ſup collū ſibi impo
nit. vt iugū dñi ſe ſuſcepſiſſe demonſtret.
Quā cū oſculū ſibi imponit ⁊ deponit ad
notandū aſſenſum ⁊ deſideriū quo ſe ſub
ijcit huic iugo. Illa aut a collo p antero
ra deſcendens dextrū ⁊ ſiniſtrū latus ad
ornat. qz p arma iusticie a dextris ⁊ a ſini
ſtris. i. in pſperis ⁊ in aduerſis ſacerdos
dz eſſe munit⁹. quaten⁹ nec aduerſis fran
gat nec pſperis eleuef. Un cū ſacerdos
in ordinatiōe ſtolā accipit dīc illi eps. Ac
cipe iugū dei. Iuguz em eius ſuaue eſt. et
onus eius leue. ſuaue in pſperis. leue i ad
uerſis. Stola quippe vſq⁹ ad genua q cur
uent⁹ p tendit vt nos mites corde ⁊ humi
les inſinuet. Significat em patientiam de
qua ſcriptū eſt. Patientia vobis necella
ria eſt vt reportetis pmiſſiones. Et iterū
In patientia veſtra poſſ. a. v. Hinc eſt q
ſtola cū zona ſeu cingulo a dextris ⁊ a ſini
ſtris quibuſdā nexibus colligat. qz virtu
tes virtutibus ſociantur ⁊ iuuant. ne ali
quo moueant⁹ temptationis impulſu. Et
ad designandū q tam in pſperis q in ad
uerſis dz xpi iugū patienter ferre facien⁹

te glutino caritat. **A** qbusdā nō pōtiffic-
bus addit pmissis vobis. Stola innocētie
iduat te dñs. **Q**uod stola respicit pmitiua q̄
fuit innocētie significatia. **R**ursus stola ab
hūero sinistro sacerdoti i dextrū dñi ordia-
tur reflectit. qz cū obediētia incipiat ab ac-
tione p dilectōez pxiimi trāsit i pteplatiua
vitā p dilectionē dei. **L**ongitudo aut stole
pseuerantiā significat. duo brachia stole d-
pēdētia significāt prudētiā et tpanciā. **U**n-
ap̄lus ad **L**hi. ij. **P**robiet iuster pie uiua
m. rē. **S**z et fm decretū braccareū. p̄ciliū d-
sacerdos d vno eodēqz orario ceruicē pa-
riē et vtrūqz hūerū p̄mēs signū cruci i suo
pectore pparare vt q̄ imp̄turbat p̄cipiē
inf. p̄spera et aduersa p̄sistere: virtutū sp̄ or-
namēto vtroqz circūsept. appareat hūero
Si q̄s aut aliē egerit ex cōicatōi debite s̄b-
iacebit. nisi forte q̄s dixerit h̄ decretū p̄
riā generalē ecclie p̄suetudinē abrogatum
Nā nō vbiqz ptes stole reducūt an̄ pect-
i modū crucis. **C**rucē aut gerit dñi xp̄i pas-
sionē cui? mister ē imitā i mēte. **O**riariū
itaqz iugū sit et on? est. **I**ugū sacerdotib?
onus diaconib?. **U**n sit vt sacerdotib? cir-
ca collū. et diaconibus sup sinistrū humerū
ponat. **S**ic em iugū collo portat. sic et hu-
meris onera ferūt. **L**ege i leuitico vt vid-
bis solos leuitas ferēdis onerib? destina-
tos. **I**n diacono et stola iugū significat p-
ut i pte. ij. dictū ē. vbi d diacono agit **A**d
huc stola sinistro humero diaconi iponit
qz decet tpalia sp̄ualib? desuere. vt qz de-
xtrā diaconi optet esse liberā vt expediti?
ad ministeriū sacerdoti discurrat. d q̄ etiā
ibi dictū ē. **A**d lūbos stola succingit vt sit
fortis expedit? p̄ pugnas libidinū. **Q**uāqz
tū solū sup sinistrū brachium ps anterior
stole cōplicat. qd tractū ē a legalib? sacer-
dotib?. q̄ dñi sacrificabāt summitates bal-
thei sup hūerū reflectebāt **I**n ep̄o nō vlt sa-
cerdote ab vtraqz pte equalitē depēdet an-
terius. qz xps cui? tipū gerūt q̄ eq̄nimitē se
habuit i p̄speris et i aduersis. q̄ p leuā et de-
xtrā significat. hitatores terre ad celestia
ducē desiderabat q̄s sp̄ an̄ oculos mentis
sue gerebat. **D**ictū est aut orariū. qz q̄uis
sine alijs idumentis sacerdotib? baptiza-
re cōsignare et alia plura orādo facē liceat
sine orario tū nisi magna necessitate cogē-
te nihil horū facere l3. **I**n p̄cilio triburen.

Iburcardo li. v. c. p̄sbyteri. legi vt p̄sbyte-
ri nō vadāt nisi stola orario ve induti. **N**o-
tandū aut ē q̄ antiq̄? stola erat vestis cādī
da ptingēs vsqz ad vestigia. q̄ patriarche
vtebāt an̄ legē. quā p̄mogeiti cū b̄ndictōz
p̄ris acciperēt iduebāt. et dñō victimas vt
pontifices offerebāt. **S**z postq̄ alba cepit
portari mutata est in torquē. **P**er p̄nam
stolā innocētia itelligit. q̄ fuit i p̄mo homie
Sz cū eā pdidit p̄p̄ p̄ctm oportuit eā re-
cupare p vitulū saginatum. qz igit sup̄est
vt q̄ p̄ inobediētiā cecidim? p obediētiā
resurgam? recte p veste innocentie recu-
peranda subim? torquē obediētie. **N**az p
stolā q̄ nūc vtimur. obediētiā accipimus
euāgelij crucifixi. **P**orro fm qd capiti
scz xpo puenit stola. q̄ sup amictū collo sa-
cerdoti icūbit. obediētiā et fuitutē signifi-
cat. quā dñs oim p̄p̄ suoz salutē s̄b̄it. nā
cū i forma dei esset nō rapinā arbitrat? est
esse se equalē deo **E**xinaniuit em̄ semetip-
sum formā sui accipiēs. fact? obediēs vs-
qz ad mortē. mortē aut crucis. **C**ausaz q̄p-
pe mortalitatē nec traxit origine nec p̄mi-
sit i ope. **S**tola et p̄p̄sentat ligaturā q̄ ihs
ligat? fuit ad colūmā **S**taturū ē in canonib?
bus ne s̄bdiaconi lectores et psalmiste ora-
rijs sine stolis vtant.

De manipulo.

Quia veromē
tib? bñ cōpositis et dīno cultui
mācipat sepe subrepat accidia
q̄ qdā torpore reddit aīam dormientē dicē-
te psal. **D**ormitauit aīa mea p̄ tedio. **I**do
i sinistra manu mistri ad altariū misteriū ac-
cedēs qdā apponit manipula q̄ fanon vel
manipul? vt sudariū appellat q̄ten? sudo-
rē mētis abstergat. et soporē cordis excuti-
at. vt bonis opib? inuigilet d̄p̄ulso tedio
vt torpore. **P**er manipulū ei bona opa vt
vigilātia designat. d q̄ dñs ait. **V**igilate
qz nescitis q̄ hora fili? hoīs vētur? sit. **U**n
spōsa dic i canticis. **E**go dormio et cor me-
um vigilat. **P**er sudariū etiā p̄nia desig-
nat q̄ labes q̄tidiani excessus et tediū mūdane
p̄uersationis extergit. de quo d. **D**ormi-
tauit aīa mea p̄ tedio. tedet ei aīam p̄ctōz
cōscientie et infirmitatis corporee. **S**igni-
ficat etiā futuroz bonoz retributiōz. **U**n-
de in quibusdā locis quotiēs in vestis al-

biſyrtū manipulos portāt ex eo q̄ in illa
vita vnusq̄sq̄ p̄p̄am mercedē accipiet. ⁊
veniētes veniēt cū exultatōe portātes ma
nipulos suos. Itē q̄ manipul⁹ p̄niam de
signat. inde ē q̄ sudariū ſbdiaconi maius
fanone ſacerdotali formaſ. q̄ ybi maior
exceſſus maior exigit p̄nie fruct⁹. De ſu
dario etiā infra dicet. Sane miſtri mani
pulū in brachio ſiniſtro ferūt. ad notāduz
q̄ ſtricti dñt ad terrena. ⁊ ad celeſtia expe
diti. antiq̄ aut nō erāt aſtricti ad h. q̄ deo
etiā p̄tpalib⁹ ſuiebāt. ⁊ ad ſignificādum
nos in hac vita q̄ p̄ ſiniſtrū ſignificat pati
tediū ſup̄flui hūoris. i. delectatōis et alia
ſup̄flua mētis. Adhuc manipul⁹ i ſiniſtra
fidē i hac vita designat. Manipuli vſus
ſūptus eſt nō ab aaron ſed ab antiq̄s p̄rib⁹
q̄ ſic legiſ in martilogio bede. arſeni⁹ ſp̄
sudariū ferebat in ſinu vel manu ad tergē
dū effluetiā lacrimaz. Porro ſm q̄ capi
ti. ſ. xp̄o p̄ueit q̄ ſac̄dos manipulū portat
i leua designat q̄ xp̄s brauiuz obtinebat i
via. Per manipulū etiā p̄miū d̄signat. iux
q̄ legiſ. Veniētes aut veni. cū exultatōe
portātes manipulos ſuos. Per leuā vita
p̄ns accipit. Iux illud. Leua ei⁹ ſb capite
meo. ⁊ dextera ei⁹ amplexabit me. Chri
ſtus aut ſimul fruebat ⁊ merebat. frueba
tur i patria ⁊ merebat i via. Nā ſil⁹ ⁊ bra
uium cōprehendebat ⁊ ſtadiū p̄currebat.
quā ſimul erat in patria ⁊ in via. Nemo
inq̄t aſcendit in celū niſi q̄ de celo deſcen
dit filiū hoīs qui eſt in celo. Manipul⁹
etiā reſentat funē quo ihs cōp̄henſus a
iudeis ligat⁹ fuit. An̄ Iohis. x. viii. Cōp̄
benderūt ihm ⁊ ligauerūt euz. Manipul⁹
tñ poſt idutā planetā p̄ſueuit romano pō
tifiſci immitti. q̄d etiā a plurib⁹ obſeruat de
q̄ in q̄rta pte ſb ti. d̄ cōfeſſiōe dicet. Notā
dū aut q̄ diacon⁹ ⁊ ſubdiaconus pontifi
ci iduētī ⁊ exuētī ſe ſacris veſtib⁹ ſine ma
nipulis ſeruiunt. Primo vt expeditius ⁊
liberi⁹ adminiſtrēt. Sc̄do ad notanduz q̄
i tali obſequio nō dñt fructū querere tem
poralē. q̄ qñq̄ p̄ manipulū ſignificat. iux
illud p̄s. Veniētes at ve. ⁊c. Rurſus dū
pontifex ſe induit vel exuit diacon⁹ ſtat a
dextris ⁊ ſubdiacon⁹ a ſiniſtris. q̄ diaco
nus ex ordine ſuo ad fortiora ⁊ p̄fectiora
que p̄ dextrā ſignificant aſſumit q̄ ſubdi
aconus.

De caſula ſeu planeta.

Distremo ſup
p̄ om̄s veſtes induit caſula q̄ qñ
pua caſa d̄r. ⁊ a grecis planeta
vocat a planon q̄d eſt erroz. qm̄ errabun
dus ei⁹ limb⁹ ſup̄ brachia eleuat. ſignifi
cās caritatē ſine q̄ ſacerdos ē ſic es ſonās
aut cimbālū tinnies ſicut ei charitas opit
multitudinē pctōz. ⁊ oīa legis ⁊ p̄pharū
mādata p̄tinet dicēte ap̄lo. Plenitudo le
gis ē charitas. ſic ⁊ h veſtis cūcta planat
⁊ oīa alia indumēta intra ſe claudit ⁊ con
tinet. De charitate dicit ap̄ls. Adhuc ex
cellētiore viā vobis oīdo. Si linguis ho
minū loquar ⁊ angeloz. charitatē aut nō
habēā nihil ſū. Et iterū. Si fidē habēā vt
montes trāſſerā. charitatē aut nō habēāz
nihil ſum. Hec ſiq̄dē eſt veſtis nuptialis.
de q̄ dñs inq̄t i euāgelio. Amice quō huc
iſtraſti nō hñs veſtē nuptialē. Sine hac at
nūq̄ ſacerdotes d̄z ſuū officiū exercere
q̄ ſp̄ eū decet in charitatis vinculo p̄ma
nere. Per hoc aut q̄ amict⁹ ſup̄ os plane
te reuoluīſ innuīſ q̄ opus bonū d̄z ad ca
ritatē referri. Nā ſinis p̄cepti eſt charitas
d̄ corde puro ⁊ cōſciētia bona ⁊ fide nō fi
cta. Ad verū caſula in extenſione manuū
in anteriore ⁊ poſteriorē ptem diuidit. ſi
gnificat duo brachia charitatis. ſ. ad deū
⁊ ad p̄ximū. Biliges inq̄t deū tuū ⁊c. In
his duob⁹ mādati pendet tota lex ⁊ p̄phe
te. Rurſus latitudo planetē latitudinē ſi
gnificat charitatis que ⁊ vſq̄ ad inimicos
extendit. An̄ Latū mandatu tuū nimis.
Due q̄z p̄licature ſiniſtre videlicet dextre
ſunt duo p̄cepta charitatis. ſ. amor dei et
p̄ximi. Duplicat etiā an̄ pectus p̄ q̄d cor
⁊ int̄ humeros. p̄ quos opa exp̄mūt. ⁊ in
eis veſtimētū ip̄m duplex efficit. q̄ ſic de
bemus bona opa foris oſtendere p̄ximis
vt eadē int⁹ i corde corā dño integra fue
mus. Charitatē em̄ debem⁹ habere i cor
de ⁊ ope int⁹ ⁊ foris. Rurſus ante pectus
duplicatur. quoniam per charitatē bona
voluntas ⁊ ſancta cogitatio generat. Du
plicatur etiā inter humeros. q̄ p̄ illam
aduerſa a p̄ximis ⁊ ab aduerſarijs ſup̄por
tātur. Ad brachia at eleuat dū bona opa
charitatis operamur. Ad dextrum dum
opamur bonū ad domesticos fidei. ad ſi

nistrū dū extēdit et ad inimicos. Adhuc triplicat i brachijs. i dextro qdē dū fideli bus monachis clericis et laicis sbuenim⁹. In sinistro dū infidelib⁹. s. malis xpianis iudeis et paganis. necessaria ministramus. Per casulā qz recte opa iusticie designāt iux illud. Sacerdotes tui indu. ius. Sane sacerdos suū agēs officiū nō dz casulā exuere. qz p̄cipiente dño **Leui. xxi.** Nō l3 ei egredi de sc̄tis. s. reb⁹ vel p̄cepti. Porro fm qd capiti. s. xpo puenit: casula magni sacerdoti est ecclia vniuersalis. de q̄ dicit apls. Quotq̄ i xpo baptizati estis xps in diuistis. Hoc est illud aaron vestimētū cuius i orā descēdit vnguētū. s. a capite dscē dit i barbā. et a barba descēdit orā. qm d plenitudine spūs eius nos oēs accepim⁹. pmo apli: postmodū ceteri. **Quāt casula vnica et itēra et vndiqz clausa ē significat fidei vnitatē et integritatē.** Tērūtū in extē sione manuū. in anteriore et posteriore ptē quodāmodū diuidit designās et antiqm ecclēsiā que passionem xpi subieq̄tur. **Patet et q̄ p̄bāt et q̄ seq̄bāt clamabāt dicētes.** O san na filio dauid. bñdicit q̄ ve. i. nō. dō. Hec etiā vestis rēp̄sentat purpureū vestimētū q̄ milites circūdederūt ihm. **Joh. xix. a.**

De caligis et sandalijs.

Sperit⁹ d sex ornamentū tā sac̄dotib⁹ q̄ ep̄is cōib⁹ dictū ē. nūc autē d nouem pontificū spālīb⁹ dicēdū restat. Et p̄us de caligis et sandalijs videam⁹. Vestimētū aut pedū nō habuit originē ab aarō q̄ dū taxat in iudea p̄uersabāt. ideoqz necesse n̄ habuit. s. ab apls q̄b⁹ dictū est. Cūtes do cete oēs gētes. nisi forte q̄s dixerit qz cali ge et sandalia i locū femoralīū succedunt. Celebraturi iḡ pontificis pedes. interea dū dicūt qnqz psalmi i p̄paratōe euāgelij pacis. caligis et sandalijs calciāt. qz pul critudinē ammirabāt pphā dicēs. Quaz speciosi pedes euāgelizantiū pacē euāge lizantiū bona. Un apls ad eph. Calciati pedes calciamentis x̄tutū. Et i euāgelio legi dñm misisse discipulos suos sanda lijs calciatos vtiqz i p̄paratōe euāgelij pa cis. Si em calciati nō eēnt. quō sup serpē tes et scorpiones calcare potuissent. Cogi

tent iḡ ep̄i cur ita calciati sūt. imitent eo rū exēpla qz imitant calciamēta. **Sicqz p̄ pedes puenient affect⁹ intelligūt.** P̄nt nāqz h̄re affect⁹ et d̄sideria calciata. ne pul uere terrenoz seu tpaliū maculent. Per h̄mōi qz calciamentū phibitio pedū con grue intelligit. ne vicz ad illicita festinet. Quia x̄o affect⁹ facili⁹ inficiunt et maculā tur tpe p̄speritatis qd p dextrū q̄ tpe ad uersitatē qd p sinistrū intelligit. iō vt ma iori piculo citius occurrēdū oñdāt a dex tro pede p̄ntifer incipit calciari. Prius tñ q̄ sandalia pedib⁹ imponant caligis idu unt vsqz ad genua p̄tensis. ibiqz cōstricti qz p̄dicatoz pedib⁹ suis rectos dz facē gres sus suos et genua debilia roborare. Nam q̄ fecerit et docuerit h̄ magn⁹ vocabit in re gno celoz. Calige qz iacinctini. i. aerei seu lestis color denotāt qz celestes dz h̄re pe des. i. affectus et firmos. ne claudicer. s. d̄ car. cōfortamini pusillanimes. Et p̄r san dalia pedib⁹ imponūt. q̄ sic vocāt ab her ba vel sandarico colore q̄ depingunt. Ha bent autē d̄ s̄bter integrā soleā desup x̄o co riū fenestratū. qz gressus p̄dicatoz et s̄b dñt esse muniti ne polluātur terrenis. iux illud dñicū. excutite puluerē d̄ pedib⁹ ve stris. et sursum apti q̄ten⁹ ad p̄gnosceda mi steria seu celestia reuelent. iux illd̄ p̄pheti cū. Reuela oculos meos et cō. mi. d̄ le. tua. In h̄ qz qz desup apta sunt qz corda sp̄ ad deū erecta h̄re et oculos mētis ad ea q̄ sur sum sūt apire debem⁹ significat. Qd et s̄b tus solida sūt significat qz mētē i terrenis obtusaz h̄re debem⁹. nec debem⁹ q̄rere be nedictionē esau q̄ in terris est. s. iacob q̄ ē i celis. Rursus qz sandalia i q̄busdaz locis apta. et i q̄busdā integra seu clausa sūt. de signat qz euāgelica p̄dicatio nec oib⁹ reue lari nec oib⁹ abscondi dz. iux illud. Vobis datū est nosse misterij regni dei. ceteri au tē i parabol. Et nolite sc̄m dare canibus neqz margaritas spargē an̄ porcos. San dalia qz interi⁹ qnqz ex corio albo sūt. q̄a necesse ē intentionē candidā et p̄scia purā corde deo h̄re. et exteri⁹ nigrū apparet. q̄a p̄dicatoz vita p̄pter tribulatōz h̄ mūdī nigra et despecta secularib⁹ vidē. qnqz etiā am rubēū ad votū martyrij designandū et qnqz diuisis colorib⁹ variatū. i. q̄ x̄tutū et varietas q̄b⁹ ornat⁹ eē dz significat. **4. in**

gula x̄o a corio sepata supra pedē confur-
gēs liguas eorū q̄ p̄dicatoz bonū p̄hibz te-
stimoniū significat. q̄ q̄dāmō a spūaliū cō-
uerlatōe sepata sūt. **S**cdo lingula ip̄a spi-
ritualiū ligua ē q̄ p̄dicatoz i op̄ p̄dicatō-
nis introduxit. **T**ertio etiā ip̄i p̄dicatoz
linguā designt. **L**inea x̄o ab ip̄a ligula vs-
q̄ ad finē sādaliū p̄ mediū ei⁹ p̄cedēs: euā-
gelica p̄fectionē designt. **L**inee x̄o ab vtro-
q̄ latere p̄cedētes q̄n i fine sandaliū ad ip̄-
saz lineā mediā referūt ibiq̄ termināt: le-
gē figurāt p̄phetiā q̄ i euāgelio recapitu-
lat̄ z i eo fminat̄. **S**upior q̄z ps sandalio
ru p̄ quā pes itroducit̄ varijs p̄suis funi-
culis. ne duo ei⁹ cornua defluāt seu ab in-
uicē disiūgāt. ad notadū q̄ p̄dicatoz seip-
sum varijs alligare d̄z x̄tutib⁹ atq̄ sc̄ptu-
re sentētis. ne ip̄i intriseca ab his q̄ exte-
ri⁹ lucēt coraz altissimo disiūgāt. **I**pa q̄z
sandaliōz ligatura significat q̄ p̄latus q̄
hūc illucq̄ discurre ere h̄z: gressus mēt̄ fir-
mare d̄z cū i turb̄ x̄lat̄. **Q**uia x̄o corrige
huc atq̄ illud manib⁹ ducūt vt sandalia
firmen̄ z ligent̄. significat q̄ p̄dicatoz sic
firmo gressu incedē d̄z vt nulli oneros⁹ ex-
istat. z ne i via mīstrādo deficiat. **N**ā fru-
stra velocit̄ currit q̄ p̄sūq̄ ad metā p̄ueiat
deficit. **D**istice em̄ sandalia cursū p̄dica-
toz significāt. **Q**uāq̄ tñ sandalia nō ligā-
tur. q̄z x̄pi incarnatio aliqñ hūanis sensi-
b⁹ apta est. vt ē p̄anis inuolui z in p̄sepio
poni. **A**liqñ x̄o corrigit sandalijs sup̄ero-
gant̄. q̄z scriptū est. **R**edcūq̄ superogaue-
ris ego cū redigero reddā tibi. **P**ōt̄ et di-
ci q̄ calige significāt illaz lotionē d̄ q̄ dñs
ait. **Q**ui lor⁹ ē nō indiget nisi vt pedes la-
uet. **S**z q̄z nō sufficit mūdicia cordis abs-
q̄ patiētia p̄secutiōis. iō sequūt cētones
rubei q̄ martyriū figurāt. **Q**ui at̄ in corde
mūdiciā z i volūtate si op⁹ fuerit habue-
rit patiā. secur⁹ accedet ad p̄dicationēz
quā sandalia designāt ap̄lica. **P**orro fm̄
q̄d capiti. s. x̄po p̄ueniūt sandalia aliō de
signāt. pōtifex em̄ i altari officio capiti sui
s. x̄pi cui⁹ est mēbrū rēp̄sentās p̄sonā dū
pedib⁹ assumit sandalia. illud icarnatōis
dñice calciamentū insinuat de q̄ dñs ait in
ps̄. **I**n ydumeā extēdā calciamentū meū. i.
i gētib⁹ notā faciā incarnatōēz meā. **V**eit
em̄ ad nos calciata diuinitas vt p̄ nob̄ di-
fili⁹ sacerdotio fungere. **P**er ligulas at̄

q̄b⁹ pedib⁹ ip̄a sandalia p̄stringūt illd̄ iō
accipim⁹ q̄d p̄ calciamentū corrigiā **J**ohes
bap. significauit cū ait. **C**ui⁹ nō sū dignus
cor. cal. soluē. vnionē vicz i effabilē. z co-
pulā corpālē insolubilē. q̄b⁹ x̄bi diuinitas
n̄ se se carni p̄iūxit. **S**ane mediantib⁹ cal-
gis pedes sandalijs p̄iūgūt. q̄m aia medi-
ante carne diuinitati ē vnita. sic em̄ pes cor-
pus sustētat. ita diuinitas mūdū gubernat
An̄. **A**dorate scabellū pedū ei⁹. q̄m sc̄tm̄
est. **A**lex fm̄ decretū greg. diaconi n̄ dñt
vti cōpagis. i. sandalijs neq̄ mapul. i. cal-
ciamētis ep̄alib⁹ absq̄ indulgentia sedis
ap̄lice sp̄ali. **O**lim em̄ vtebāt. q̄z eorū erat
discurre p̄ comitatū. **H**odie ḡ nec ip̄i nec
sacerdotes vtunt̄. s. ep̄i solū. vt p̄ varia-
tē sandaliōz notef̄ varietas officiorum.
Preterea ep̄i hñt p̄ plebes discurre. sa-
cerdotes x̄o domi hostias immolat̄. **C**le-
rici aut̄ romane ecclie ex p̄cessionē cōstātī
ni impatozis vt possent calciamentis eoz
vtonibus. i. candido linteamine.

De succinctorio z orali.

De succinctorio
nil aliud dicim⁹ q̄ q̄ s̄b zona z
cingulo vt i p̄hemio h⁹ p̄t̄ di-
ctū ē. **S**ane roman⁹ pōtifex p⁹ albā z cin-
gulū assumit orale q̄ndā vicz. sindonē q̄d
capiti q̄si i modū veli iponit. z replicat su-
per hūeros z an̄ pect⁹ legal̄ pōtificis ordi-
nē sequēs. q̄ post lineā strictā z zonā idue-
bat ephor. i. sup̄hūerale c⁹ locū mō t̄z amī-
ctus. **A**ssumit etiā crucē quādā. catenulis
insertā quā a collo suspēdaz sibi statuit an̄
pect⁹. q̄m z legalis pōtifex laminā aureā
gerebat in frōte. p̄ q̄ pōtifex iste crucē ge-
rit i pectore. z sic signo crucis aurea lami-
na cessit: nā mysteriū q̄d i q̄ttuor lris auri
lamina p̄tebat. i. q̄ttuor p̄tib⁹ forma crud̄
explicuit. iux̄ q̄d in q̄t ap̄ls. **E**t p̄phēdāt
cū oib⁹ sc̄is q̄ sit latitudo z lōgitudo. q̄s b̄
limitas z p̄fūdū. **S**acramētū q̄d ille tē
p̄ laminā p̄ferebat in fronte. b̄ iste iā recō-
dit in mēte. nā corde credit̄ ad iusticiā. oī
aut̄ p̄f̄. fit ad fa. **E**t fm̄ **I**hiero. **A**uro le-
gis sanguis euāgelij p̄ciosior est. **C**rucem
q̄z statuit sibi an̄ pect⁹ ad designādum q̄d
ait ap̄ls. **G**lorificate deū z portate i corpe
vestro. **I**mpōnēdo aut̄ sibi z deponēdo
crucē illam osculat̄. ad notadū q̄ christi

passionē q̄ p illā significat credit et p̄fitef
ad quā rep̄tandā in officio misse se pat.

De tunica.

Est appositā

Pistolā pontifex induit tunicā q̄
alibi s̄bile. in lege nō poderl. i.
talarī dicebat. significatē p̄seueratiā. **Uñ**
Joseph inē frēs suos talarē vestē describi
tur habuisse. Cū em̄ ceterē virtutes i stadio
currāt. p̄seueratiā tātū brauiū accipit. qm̄
q̄ p̄seuerauerit vsq̄ i finē h̄ salu⁹ erit. **Uñ**
p̄cipit. **Esto fidel⁹ vsq̄ ad mortē. et dabo**
tibi coronā vitē. **Rursus** iō p̄ albā tunicā
induit. q̄ sic p̄ albā castigatio corpis. ita
p̄ tunicā virtutes intime itelligūf. q̄s sp̄ dz
h̄re p̄fect⁹. Porro tunicā non cingit. qm̄
fm̄ sui formā iter nō impedit. sic et virtutes
p̄ illā designate libez iter ad cōtēplationē
dei p̄bent. s̄ albā cingit. put s̄ cingulo di-
ctū est. **In veteri testō** erāt due tunice vi-
delz bissina et iacinctina. **Exod. xxxix.** Et
hodie et qdā pōtiffes duab⁹ vtūf ad no-
tandū q̄ p̄p̄iū est eoz h̄re sciam duoz te-
stamentoz vt sciāt d̄ thesauro dñi p̄ferre
noua et vetera. siue vt se ofīdāt diacones et
sacerdotes. **Preterea** vnaqueq̄ eaz tipū
p̄p̄iū gerit. qm̄ albā q̄ bissina siue linea ē
castitatē significat. vt s̄b ti. d̄ albā. dictū ē.
Prima etiā tunicā si sericea est. q̄ originē
traducit ex x̄mib⁹ q̄ sine coitu creāf. casti-
statē et hūilitatē demōstrat. **Scda** tunicā
q̄ iacinctina esse dz sic et olim erat. i. color
lapidis iacicti q̄ etheris serenitatē imitat
sc̄tōs significat celestia cogitātes et imitā-
tes siue celestē cōuersationē. **Sic** em̄ lapis
ille colorē cū aere mutat. nā in sereno aere
seren⁹ et i obscuro pallid⁹ ē. sic sp̄ualr decz
ep̄m gaudere cū gaudētib⁹. et flere cū flen-
tib⁹. **Si** aut̄ illa alteri⁹ color fuerit. fit et al-
teri⁹ significatiōis. **Ceterz** pōtiffes vnā tu-
nicā s̄b alia induit. ad notandū q̄ sic coop-
ta tunicā a p̄lo nō vidz s̄ tātū a clericis sci-
tur. ita et rō sublimiū et virtutes q̄s p̄fectus
sp̄ h̄re dz q̄ p̄ illā significant p̄tereñ dñt
oib⁹. s̄ maiorib⁹ et p̄fecti. **Porro** fm̄ qd̄
capiti. i. x̄po puenit h̄ vestis q̄ in veteri sa-
cerdotio iacinctini coloris erat et habebat
p̄ fimbrijs mala punica cū tintinnabul au-
reis ab inferiori pte dependētia. vt ponti-
fex tot⁹ vocal̄ incederet. put dicef sub ti. d̄

lega. idu. celestē x̄pi doctrinā insinuat. cu-
sus noticiā habuerūt om̄s q̄b⁹ dz p̄ p̄phe-
tā. **In montē excelsum** ascēde tu q̄ euāge-
lizas syon. **Precepue** tñ hāc tunicā habu-
it euāgelice textrix doctrine sapia dei ihs
x̄ps. et dedit illā aplis suis. **Oia** inqt q̄ au-
diui a patre meo nota feci vob. **Hāc** ḡ sig-
nificauit illa tunicā dñi quā milites scide-
re noluerūt eo q̄ esset incōsutilis desuper
p̄texta p̄ torū. damnū fore maximū existi-
mantes. **In** q̄ significatū est q̄s damnosuz
sit si q̄ doctrinā euāgelicā heresib⁹ scinde-
re moliant. **Subdiaconus** q̄z vtitur tuni-
cā de qua in se. tractatu dicef.

De dalmatica.

Pontifex ime-

Pdiare sup tunicā dalmaticā ve-
stit scdm̄ institutionē siluestri pa-
pe q̄ ab incōsutili dñi tunicā et aploz colo-
bio credif mutuata. **Est** aut̄ colobiū vesti-
line manicis. put i cuculla monachali ap-
paret. **Sz** siluester papa i dalmaticā vtit
latas manicas addēdo. et i sacrificijs alta-
ris portādā instituit. **Dicta** est aut̄ dalma-
tica. eo q̄ in dalmacia et post oia alia idu-
mēta sacerdotalia sit repta. h̄ sui forma si-
gnificat largitatē eo q̄ largas h̄z manicas
et p̄tēsas. **Uñ** fm̄ aplm̄ optet ep̄m esse nō
turpis lucri cupidū. s̄ hospitalem. **Nō** ḡ
manū habeat ad dandū collectā et ad reci-
piendū porrectā. s̄ illud efficiat qd̄ p̄phe-
ta suadet. **Frāge** esurienti panē et c. **Et** ob
h̄ forte diaconi sp̄alr vtūtur dalmatic. q̄
principaliter electi sunt ab aplis vt mēsis
ex officio ministrent. **Ceterz** dalmatica di-
aconi ampliores habz manicas q̄ tunicel-
la subdiaconi que alicubi subtile vocatur
q̄ ip̄e ampliorē habere debet charitatem
q̄ subdiaconus p̄pter maius donū. **Pō-**
tiffis etiā dalmatica latiores habet mani-
cas q̄ diaconi. ad notandū q̄ ip̄e magis est
expeditus nihil h̄ns qd̄ ip̄ius man⁹ p̄stri-
gat. q̄ p̄ celestib⁹ oia dz largiri. charitas
em̄ e⁹ extēdit etiā vsq̄ ad inimicos. **Nem-**
pe tūicella s̄bdiacōi. dalmatica diaconi et
casula p̄sbi succedūt i locū tunice iacicti-
ne. q̄ erat color celestis. i. aerei. ad notan-
dū q̄ oēs ministri altaris celestē dñt h̄re cō-
uersationē. lz fm̄ mai⁹ et min⁹. qd̄ notat la-
titudō v̄l strictura manicaz dalmatice et

tunicelle vt pmissū est. qz igitur sacerdos maxime dicitur esse ad celestia expeditus. id est huius ornamenta gerit nec aliquid gerit brachia strigēs. Episcopus autem sicut vestitus et dalmatica et tunicella et omnium ornamentis. vt ostendat se perfecte omnes habere ordines tamquam quod eos alijs perfert. iniores sacerdotibus eos non perfert. et id illa non portat. quibus sufficit vnum quod celestis significat conuersationem. Preterea pontifex in ornamentis atque in officio magis expressit gerit similitudinem saluatoris quam simplex sacerdos et magis sibi pueniunt ornamentorum significata. id est pluribus vestitis ornamentis. Debet autem dalmatica habere duas lineas coccineas hinc inde ante et retro a summo versus deorsum. vt pontifex ostendat habere feruorem charitatis ad deum et ad proximum in prosperis et in aduersis. iuxta veteris et noui testis preceptum quod est. Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo et proximum tuum sicut te ipsum. **Ubi iohannes.** Carissimi non mandatum nouum scribo vobis. sed mandatum veteris quod ab initio habuistis. Et iterum mandatum nouum scribo vobis etc. Quas lineas purpureas sunt significantes fidem sanguinis christi in utroque populo necessariam. In sinistro quod latere dalmatica fimbrias solet habere solitudines actiue vite significantes. quas episcopus per subditis suis dicitur habere. iuxta quod dicit apostolus. Preter illa que extrinsecus sunt instantia mea quotidiana sollicitudo omnium ecclesiarum. Per dextrum vero latus quod fimbrijs caret notatur contemplatio celestium sine solitudinibus et quiescentia a multiplicitate perturbationum. Adhuc quidam dalmatice quindeci habent fimbrias ante et retro. quia xv psalmi in veteri testamento. quasi xv gradus exeunt de tramite charitatis. et xv rami sicut in nouo testamento excreuerunt de ope charitatis. Verbi gratia. Caritas patiens est benigna etc. versus caritas nunquam excidit. Aliqua vero habent xx viii. ante. et totidem retro ubi septiformis spiritus est octies repetitur quod replet octo maneribus laudantium deum. scilicet reges et populos. principes et iudices. iuuenes et uirgines seniores et minores. Rursus in dalmatica varietas est sine scissura. quia latus varia religionis opera apostoli deum agatur. tamen in votis non discrepant. Item apta est a lateribus sed ascellis insinuans illi quod ea induit vt christi quod in latere laicea pforatus est vestigia imitetur. Adhuc dalmatica forma crucis pretendit. **Ubi per ea christi passio figuratur.** Ideoque in missae officio portatur ubi

christi passio representatur. Significat etiam dalmatica sanctam religionem et carnis mortificationem atque sublimium rationem. Alba dalmatica sanctam et immaculatam significat vitam. rubea martyrium. alba vero ope polimitico variata notat mundiciam et virtutum varietatem. et est aurifrisio adornata. iuxta illud. **Astitit regi.** a de. t. in ve. deau. **Pro** prope quod capiti. scilicet christo puenit dalmatica: sui forma lata et larga christi misericordiam significat quam ipse per ceteris docuit et impendit. **Estote** inquit misericordes sicut ei pater vester misericors est. **Beati** namque misericordes quam ipsi misericordiam consequentur. **Hic** est ergo samaritanus ille primus noster. quod fecit nobiscum misericordiam supinfundens vulneribus nostris vinum et oleum. **Na** per viscera misericordie domini dei nostri visitauit nos oriens in exalto. quod non ex opibus iusticie nostre que fecimus nos. sed secundum suam misericordiam saluos nos fecit. Pro peccatoribus venit vt de peccatis veniam indulgeret. **Misc** etiam inquit volo et non sacrificium. **Legitur** in canone **Greg.** quod in primitiua ecclesia non licebat episcopo vel diacono vti dalmatica absque indulgentia sedis apostolice spallii. **Sane** dalmatice tunc aduentus domini a diaconibus intermittebantur. quoniam quoniam aliquid claritas sacri ordinis ad tempus intermittere clarius resplendet et auidius sumitur quam resumitur in animis deuotoz. quia quod rarum est magis appetitur. Rursus in aduentu diaconus non vti dalmatica. nec subdiaconus tunicam. quia lex quam subdiaconus significat ante incarnationem domini euangelij ornatu carebat. et charitas euangelij quam diaconus significat nondum apparuerat. **Vel** quia nodum venerat quod vestis innocencie et immortalitatis nos induere debebat. ideo vestes leticie dimittuntur. **Ut** tunc casulis. de quo in iij. presbiteri. de diacono dictum est. **In** ieiunijs tamen prethe. potest diaconus dalmatica vti.

De cirothecis.

Quia plerique bonum opus quod faciunt inani fauore corrumpunt. id est statim post indutam dalmaticam pontifex iuxta ritum apostolorum manum operit cirothecis. vt nesciat sinistra sua quid faciat eius dextera. **Per** cirotheciam ergo caute laqueum designatur quod sic facit opus in publico quod in interioribus pertinet in occulto. **Na** et si dominus

dixerit. luceat lux vestra corā hoib⁹ vt vi
deant opa v̄ra bona. ⁊ gloriificēt patrē ve
strū q̄ in celis est. ad qđ etiā designādū ci
rotheca circulū desup h̄z aureū ip̄e tñ p̄ci
pit. Attendite ne iusticiā vestrā faciati co
rā hoib⁹ vt videamini ab eis. alioqn mer
cedē nō habebitis apud patrē vestrū q̄ in
celis est. **M**anus q̄ qñq; velant cirothe
cis ⁊ qñq; denudāt. qz bona opa interdū
ad vitandū vanā gl̄iam occultant. ⁊ inter
dū ad edificādū p̄imos p̄palant. **S**unt
aut̄ inconfutiles. qm̄ actiōes pontificis fi
dei recte dñt eē p̄cordes. **P**er cirothecas
q̄z in manibus exempla scōz q̄ in opibus
habēda sunt intelligunt. que opa ab omī
inquinamento mūdata sunt ne modicum
fermētū totā massam corūpat. **P**er ip̄as
x̄o cirothecas albas. castitas ⁊ mundicia
denotāt. vt man⁹. i. opationes sint mūde
⁊ ab omni sorde immunes. **P**orro fm̄
qđ capiti. i. x̄p̄o p̄ueniūt cirothece sūt edo
rū pellicule. q̄s manib⁹ iacob rebecca cir
cūdedit. vt pilose manus sūtitudinē maio
ris exprimerent. **S**ane pellis edi est simi
litudō pcti. quaz rebecca mater. i. spūs sc̄i
grā manibus veri iacob. i. opibus x̄pi cir
cūdedit. vt similitudinē maioris. i. prioris
ade scōs exprimeret. **C**hrist⁹ ei similitudinē
pcti sine pctō suscepit vt incarnatiōis my
steriū dyabolo celare. **N**ā ad similitudinez
pctōz esurijt ⁊ sitiuit. doluit ⁊ expauit.
dormiuit ⁊ laborauit. **U**n̄ cū ieiunassz. xl.
dieb⁹ ⁊. xl. noctib⁹ ac postea esurisset. acce
dens ad illū dyabol⁹ eū ad similitudinē p̄io
ris ade tēptate tēptauit. sz qđ p̄mū vicerat
eisdē modis victus est a secundo.

De mitra.

Distinquā ep̄us
planetā induit: mitra loco cida
ris seu tiare seu infule capiti ei⁹
imponit. iuxta illud. **G**loria ⁊ honore co
ronasti eū dō. **S**ed ⁊ papa coronā frigiū.
loz. sup̄ humerale. clamidē purpureā ⁊ tu
nicā iacinctinā h̄z ex p̄cessiōe cōstātini im
peratoris. **M**itra aut̄ sciam vtriusq; testi
designat. **D**uo nanq; illi⁹ cornua duo sūt
testamēta. anteri⁹ nouū. posteri⁹ vetus. q̄
duo ep̄s memoriē d̄z scire. ⁊ illis tāq; du
plici cornu fidi inimicos ferire. **V**ideri d̄z
qđē subdū ep̄s cornut⁹. sicut ⁊ moyses d̄

monte synai descēdēs. ⁊ duas tabulas te
stimoniū tenens. apparebat cornut⁹ aaron
⁊ filijs isrl̄ ex p̄sortio simonis dei. put legi
tur exo. xxxiij. **Q**uidā aut̄ heretici mitrā
⁊ eius cornua ⁊ ep̄m illā ferētē p̄dēnāt. in
ducētes i fomētū sui erroris qđ iohes ait
in apoē. **V**idi aliā bestiā ascēdētē d̄ terra
⁊ habebat cornua duo silia agno. ⁊ loque
bat sic draco. **H**ue x̄o simbrie posteri⁹ de
pendētes spūs ⁊ l̄ra sūt. **P**er duas q̄z sim
brias seu lingulas nōt q̄ perit⁹ esse d̄z tā i
mūstico q̄ in historico sacre sc̄pture intelle
ctu. in quaz sūmitatib⁹ sūt simbrie rubef
coloris denotātes ei⁹ p̄mptitudinē ad fi
dei ⁊ sacre scripture defensionē: etiā vsq;
ad sanguinis effusionē. **Q**ue sup̄ scapulas
pēdēt. ad notādū qđ id qđ p̄dicat ore ostē
dere d̄z ope. qz em̄ scapulis nulla ps apti
or est ad opus siue onus ferēdū. iō recte
p̄ eas op⁹ intelligit. **C**ircul⁹ aure⁹ q̄ poste
riorē ⁊ anteriorē mitre cōplectit p̄tē. indi
cat qđ omnis scriba doctus i regno celozū
de thesauro suo noua ⁊ vetera p̄ferre d̄z.
Cauēat qđ diligēt ep̄s ne pus velit eē ma
gister q̄ nouerit esse discipul⁹. ne si cec⁹ ce
cū duxerit ambo i foueā cadāt. **S**criptuz
est em̄ p̄ p̄phaz. **T**u sciam repulisti ⁊ ego
te repellā ne sacerdotio fungar i mibi. **N**ō
incōpetentē etiā mitra q̄ i altū d̄ sui forma
p̄ducit altitudinē sapie designat. **D**ebet
em̄ ep̄s sic subditos scia excellere vt ip̄ius
cōparatiōe ceteri merito grex dicāt. **H**ue
pēdile ex posteriori pte designāt duplicē
memoriā. **P**rima est actū diuinoy ne ce
lebrando ea p̄ternēs puniat. **U**n̄ ⁊ i ve.
te. sacrificiū oblaturus ambiebat tintina
bulis. vt p̄ eoz sonitū recipere dign⁹ vel
repelleret indignus ab angelo ad custodi
am templi posito. **S**c̄da est pctōz suoz vt
d̄ illis cōpungat. **M**itra etia⁹ qz quādo
qz linea est et alba castitatis cādorē mūdi
ciāq; signat. **U**nde h̄ ornamentū multum
capiti necessariū erat. in quo qñq; sensus
corpis vigent. q̄b⁹ corruptis facile casti
tas violat. **S**unt etiā nōnulli dicentes qđ
mitra pontificis spineā coronā signat ⁊ in
de est qđ diacon⁹ i officio misse in quo pon
tifex x̄pm in passione figurat. mitrā illi im
ponit ⁊ deponit. qz ip̄e ex officio suo habz
euāgeliū legere in quo x̄ps spinis legitur
coronatus. **D**uo cornua sunt duo charita

Liber

tis pcepta. pontifex igit mitra accipit. in telligēs q̄ q̄nq̄ sensus a mundi illecebris custodire d̄z. duor̄ testam̄tor̄ pcepta seruet ⁊ duo caritatis pcepta impleat. vt corō nā p̄cipe mereat̄ eternā. Ceteri x̄o sac̄do tes ⁊ clerici generaliter caput nullo conte gūt ornamento. l̄z in festis sint in toto alio corpe subornati. tū q̄z nōdū est plenū gau diū nostrū. gaudem⁹ em̄ nō in re p̄ntium s̄ in spe futuroz. tū q̄z ad h̄ tēdim⁹ vt deuz nuda facie cōtēplemur. Sane mitra auri fr̄siata vtēdū est a pascha vsq̄ ad aduētū ⁊ a natiuitate dñi vsq̄ ad septuagesimam in oib⁹ festis duplicib⁹ ⁊ nouē lectionuz toti⁹ anni nisi in festo innocentū. put dice tur sub ti. de colorib⁹ ⁊ in dñicis p̄dictorū tpm. ⁊ generalit̄ q̄ncunq̄ glia in excelsis: ⁊ te deū laudam⁹ dicūf. Cū em̄ illa dican tur i festiuis dieb⁹ in q̄b⁹ virtutē ⁊ gaudi um generale vel sp̄ale capitis vel mēbroz ad memoriā reducim⁹. vt dicef i p̄hemio vj. ptis. merito tūc mitra aurifr̄siata vti mur. q̄z auz ⁊ gēmaz nitor gaudiū replē tat. In dieb⁹ x̄o ieiunior̄ nō ē ea vtēdum vt seq̄t. q̄z cū dies illo ordiati sint ad delē da p̄ctā. q̄ sūt tē ad mēoriā reducēda. nō s̄ tūc agēda vel ferenda q̄ gaudiū s̄ q̄ poti⁹ humilitatē ⁊ afflictionē designāt. In alijs x̄o t̄pib⁹ regularit̄ nō aurifr̄siata sed sim plici vtēdū est. vicz ab aduētū vsq̄ ad na tiuitatē. nisi q̄z dñs papa vti⁹ aurifr̄siata in dñica. Gaudete. ⁊ a. lxx. vsq̄ ad pascha nisi q̄z dñs papa vti⁹ aurifr̄siata in dñica. Letare hierlm. put dicef s̄ ti. d̄ colorib⁹ ⁊ etiā in. ⁊. feria cene dñi. i. officio misse tā tū. ⁊ i sabbato sc̄to in officio misse. Itē in festis triū lectionū illi⁹ t̄pib⁹ ⁊ i oib⁹ vigili is q̄b⁹ ieiuniū celebrat̄. ⁊ in q̄ttuor t̄pib⁹. ⁊ rogatiōib⁹. dñs tñ papa vti⁹ in festo sc̄ti marci in missa tantū. Itē i officio defūcto rū. Illud q̄z notandū est q̄ roman⁹ ponti fex in signū ip̄erij vti⁹ regno. i. corōna im periali. ⁊ i signū p̄ntificij vti⁹ mitra. s̄ mi tra sp̄ vti⁹ ⁊ vbiq̄. r̄gno x̄o nō sp̄ nec vbi q̄. q̄z pontificis autoritas ⁊ p̄or est et dig nior ⁊ diffusior est q̄ imperialis p̄as. sac̄ dotiū em̄ in p̄lo dei regnū p̄cessit cū aarō prim⁹ pontifex saulē p̄mū regē p̄cesserit. ⁊ noe nemroth. q̄z sicut legi⁹ p̄ncipiū regni nemroth extitit babilonis. noe x̄o edifica uit altare dño ē holocausta obtulit sup il

Certius

lud. Regno quidē nō vti⁹ nisi certis die bus ⁊ locis. ⁊ nunq̄ intra eccliam s̄ extra. Porro s̄m qd̄ capiti. i. x̄p̄o cōuenit mi tra pontificis illud significat qd̄ p̄ph̄a lo quens de filio dicit ad patrē. Gloria ⁊ ho. coro eū dñe r̄c. s̄ est itaq̄ nomē qd̄ est sup omē nomē vt i noie ihu oē genu flectat̄ ce le. ter. r̄c. Hā ⁊ aurea lamina cidaris pō tificalis sculptū erat nomē dñi tetragram maton cui⁹ misteriū declarabim⁹ in ti. d̄ le ga. indumentū. Per mitrā ḡ capiti. x̄p̄i s̄m illā honorificētiā intelligim⁹. q̄ p̄pter diuinitatē debet̄ humanitati. nā p̄pt̄ pe dē adorāt scabelluz. Adorate inq̄t scabel lū pedū e⁹. qm̄ sanctū est. Et nota q̄ sicut ait zacharias papa. ep̄s ad altare oratur⁹ accedens seu altario assistens. vel orōnes ad deū effundēs mitrā deponit ⁊ baculuz q̄z ap̄ls phibet viros capite velato i ecclē sia orare. vt reuelata facie gloriā dñi cōtē plenē qm̄ x̄o ad p̄lm se conuertit vt illi p̄ dicet. insignia cōminationis sue resumit. Unde ⁊ moyses causam p̄li ad deū p̄cedi bus. causaz x̄o dei ad p̄lm gladijs allega bat. Ultimo nota q̄ quidā ep̄i solenniter benediciunt in missa ⁊ altare thurificāt de posita mitra. aliq̄ x̄o cū mitra i capite. Pri mi ea ratione mouent̄. q̄z solennit̄ benedi cendo vice dei fungunt̄. et deus p̄ eorum ministeriū benedicit. Num. vj. ih. vbi di citur Inuocabūt nomen meū sup filios is rael ⁊ ego benedicā eis. Altaris x̄o thuri ficatio signat orationes. Apoē. viij. Ascē dit fumus incensoz de orationibus sc̄toz. Quia ergo in orationib⁹ causam pleb̄ ad deū agit. ideo cum reuerentia mitra vide licet deposita illud agere debet. Secundi x̄o attendūt q̄ benedictō ⁊ thurificatō nō sunt essentialia ad p̄secrationem corporis x̄p̄i. sed ad solennitatem p̄tinent ⁊ ideo ea cum mitra agunt. vt p̄ hoc a simplicib⁹ sa cerdotibus discernant̄. q̄uis em̄ plus ha beat ep̄us q̄ simplex sacerdos. in his que ad solennitatem p̄tinent vt in ornamentis et alijs. nō tamen in his que ad consecrati onem ipsam spectant. Sed hec ratio min⁹ sufficiens videtur. quoniā s̄m hoc mitra in missa d̄poneretur nisi quādo verba ad quoz p̄lationem fit speciez trāsubstantiatio p̄feruntur.

De anulo.

Anulus est fidei

Anulus est sacramentū q̄ xps sponsa suaz
sc̄am eccliam subarravit. vt ip
sa de se dicere valeat. anulo suo sub arra
uit me dñs me? ih̄us xps. cui? custodes ⁊
pedagogi sūt epi ⁊ plati. anulos p signo
in testimoniū h? rei ferentes d̄ q̄b? sponsa
dicit in canē. Inuenerūt me vigilēs q̄ cu
stodiūt ciuitatē. Hunc anulū dedit pater
filio reuerēti fm̄ illud euāgelij. **B**ate anu
lum in manu eius. Ex quo euangelio anu
li vsus creditur acceptus. Anulus ḡ pon
tificis integritatē signat fidei. vt vicz ecclē
siam dei sponsam sibi creditā sic se diligit
⁊ sobriā ⁊ castā celesti sponso custodiat. iu
xta illud. **R**espōdi em̄ vos vni viro x. ca.
⁊c. vt se meminerit nō dñm s̄ pastore. **D**e
h̄ sponso ⁊ sponsa ioh̄a. euā. diē. Qui ha
bet sp̄sam sponsus est. amic? aut sp̄s q̄
stat ⁊ audit cū gaudio gaudet ppter vocē
sponsi. **E**ps ḡ vicarius ⁊ amic? est sponsi
q̄ si vicarius est. ⁊ ip̄e quodā mō sponsus
est. **R**ursus antiq̄ lras anulū sigillabant.
Un̄ eps anulū portat. qm̄ scripture mi
steria ⁊ ecclē sacra p̄dis sigillare ⁊ hūili
bus reuelare d̄z. **D**oro fm̄ qd̄ capiti. s.
xpo p̄uit annulus digiti donū significat
sp̄s sc̄i. **D**igit? em̄ articulis atq̄ distin
ctis sp̄m sc̄m insinuat fm̄ illud. **D**igitus
dei est h̄. **E**t alibi. **S**i ego in digito dei ej
cio demonia filij v̄ri in q̄ ejciunt. Anul?
aut aure? ⁊ rotundus pfectionē donoz si
gnat quā sine mensura xps accepit qm̄ in
eo plenitudo diuinitatē corpaliē habitat.
Nā q̄ desursum venit sup̄ oēs ē. cui d̄s nō
dedit sp̄m ad mēsurā dicēs. **S**up̄ quē vi
deris sp̄m sc̄m descēdētē ⁊ manētē sup̄ eū
h̄ ē q̄ baptizat. nā req̄scet sup̄ eū sp̄s sa
pientie ⁊ itellect?. **I**p̄e x̄o d̄ plenitudine
sua fm̄ differētes donatōes distribuit. aliq̄
fm̄ aplm̄ dās fm̄ monē sc̄ie aliq̄ gr̄am sanita
tū. aliq̄ opationē ⁊ virtutē ⁊c. **N**ō ⁊ visibilis
pontifex imitat. alios in ecclia cōstituens
sacerdotes. alios diacones. alios subdia
cones et hm̄oi. **N**ō igit ab re in epi digito
gemmatu fulget annulus. p cuius mini
sterium danē fulgida crismata gratiaruz
De annulo sponse satis dictum est in pri
ma parte sub ti. de ecclesiasticis sacramētis
De baculo pastoralī.

Baculus pasto

Baculus correctionē pastoralē signat.
ppter qd̄ a p̄secratore d̄z. cōsecre
to. Accipe baculū pastoralis officij vt sis
in corrigendis vicij pie seuiens ⁊c. **D**e q̄
diē apls. **I**n x̄ga veniā ad vos. **V**irga ḡ
pastoralis potestas intelligit sacerdotalē
quā xps eis cōtulit qm̄ aplos ad p̄dicandū
misit p̄cipiens eis vt baculos tollerēt. **E**t
moyses cū virga missus est in egyptū **D**e
h̄ in p̄ma pte dictū est in ti. de consecratio
nibus. **B**aculus ḡ a lege ⁊ euāgelio sumi
tur. q̄ ⁊ virga pastoralis ⁊ sambuca ⁊ pe
dū ⁊ ferula nūcupat. **M**oyses em̄ ex mā
dato dñi x̄gā habuit q̄ terribilia fecit ilce
lo ⁊ in terra ⁊ in mari. qz cibū d̄ celo. potū
de petra pduxit. ⁊ gregē ad terrā fluentē
lacte ⁊ melle minauit. **A**dhuc p baculum
doctrine auctoritas intelligit. hac em̄ infir
mi sustentant. inquieti corripiunt. erran
tes ad p̄niam trahunt. **U**n̄ ⁊ pedū voca
tur. qd̄ est lignū recurū quo pastores pe
des retrahūt animalū. **S**ane qm̄q̄ bacu
lus ex osse et ligno p̄fici. que cristallina ⁊
deaurata sperula p̄iungūt. os sup̄ius re
curuat. lignū inferius ferro acutū modice
tū retundit. **S**i q̄dem os est duricia legis
lignū mansuetudo euāgelij. q̄ duo p̄iun
cta sunt sperula diuinitatis ih̄u xpi vt os
seueritas. lignū p̄ntificis est leuitas: quas
iungit in iudicio p caritatē. **N**ā seueritas
vel miscōia multū destituit si vna sine al
tera teneat. **A**d qd̄ designandū ferrū ob
tundit. qz iudiciū miscōia t̄pat. bacul? re
curuat cū penitētes ad p̄niam reuocātur
Aliq̄ in curuatura caput formāt. qm̄ ad
deū p̄uersis vita eterna p̄mittitur. **A**liq̄
etiā in curuatura scribit. cū irat? fueri mi
sericordie recordaberis. ne ob culpaz gre
gis ira turbet in pastore oculū rōnis. **A**li
q̄ in sperula scribit h̄o. vt pontifex se ho
minez memoret. ⁊ d̄ pr̄ate collata non ele
uet. **A**liq̄ etiā iux ferrū scribit. parce. vt
i disciplina subditis parcat et misericors
a miscōia miscōiaz p̄seq̄t. **Q**uō bacul? ē
acut? in fine. rectus i medio. ⁊ reuert? in sū
mo. desiḡt q̄ pontifex d̄z pungere pigros
regere debiles sui rectitudie. ⁊ colligē va
gos. **U**n̄ x̄sus. **C**ollige sustēta stimula va
ga morbida lēta. **E**t reddēdo singula sin/

Libert

gul' xpus iste ptinet oia pmissa. vl sic. **A**trahere p pmi. medio rege. punge p inum Roman' aut potifex pastoralis xga n' vti' tū ppter hystoria. tū ppter mystica rationē. **H**istoria est. qm' b'us petr' apl's marcialē discipulū suū: quē dñs inf' discipulos cōstituit cuz dixit. nisi efficiamini sic puulus istenō itrahit' rē. misit cū qbusdā alijs ad p'dicādū germanis. q' i via ad. xx. dietas defūcto. fronto collega ei' rediit ad nūciā dū h' petro. **C**ui petr' ait. Accipe hūc baculū. r' tages illū dic. surge i noie dñi r' p'dica. **I**lle x'o i q'dragesima die a tpe mortis illi' tetigit eū. r' surrexit r' p'dicauit. et ita petr' baculū a se remouit. r' subdit de dit nec cupauit. **I**nno. x'o papa. iij. scripsit i ecclie speculo. q' be. petr' misit baculū suū **E**uchar'io pmo treueror' ep'o. quez vna cū valerio r' materno ad p'dicādū euāgelii gēti teutonice destinauit. **C**ui successit i ep'atu ma'n'. q' p' baculū petr' d' morte fuerat suscitāt'. quē baculū vsq' hodie cū mag' veneratōe treueren'. ecclia fuit. r' iō papa in illa dio. vti' baculo r' nō alibi **H**istica x'o ē rō. q' bacul' i sūmitate curuus ē q'si ad attrahēdū qd' i romano pōtifice necesse nō ē. q' null' ab eo finalit' diutere p't. **P**reterea p' baculū desig' coercio quā q' ceti pōtifices ab hoie recipiūt. iō a suis supiorib' baculos recipiūt r' hnt Roman' x'o pōtifer q' p'tatem a solo dō accipit: baculū n' h'z. **P**orro fm qd' capiti. s. x'po p'ueit xga pōtificis p'tatē x'pi signat. d' q' p's. **V**irga recta siue directōis xga regni tui. q'z dilexi. iust. r' odi. iniq'tatē. p'p' qd' alibi dic. **R**eges eos i xga ferrea. **B**uricia ferri vigore s'gt eq'tat. qua x'ps tāq' vas figuli p'tores p'friget. **V**ez p'tas x'pi nō solū ē xga s' bacul'. q'z nō solū corripit s' et sustētat. vñ p's. **V**irga tua r' ba. tu. rē.

De sudario.

Ex peditis no-
quez sp'alib' pōtificū ornamētis aliq' d' qbusdā alijs. r' pmo d' sudario videam'. qd' ē line' pann'. quē ministrās ep'o semp paratū h'z. q' ille sudorē r' oēm supfluū corpis tergat hūorē significās studiū q' hūanas p'tagiōes in hac vita extergim' p' exēpla sc'ior' patrū. q'b' ad patientiā corroboramur. sic em' sudor ē i cor

Tertius

porē. sic etiā tediū est in aia. q'q' ex p'scia p'tōz p'mens p'scie fronte **H**abeam' igit' sudariū ex linō mult' tūsiōib' castigato r' mūdato p' qd' mūdānos extergam' affect' r' et cū dauid r' iob tristitiā abijciēdo nos tergam'. **I**n qbusdā ecclesijs diacon' sudariū hñs illud i dextro cornu altari d'ponit vt si forte q'q' sordidum accesserit illo f'gat' r' sudariū sacerdoti mūdissimuz maneat. **M**anipuli q'z pene eadē ē significatio put ibi dictum est.

De pallio.

Consequenter
aliqua d' pallio s'ijciam' qd' patriarcharū r' metro politanor' est p'p'riū. vt p' illud a ceteri ep'i sc'opis discernant' r' p'uilegiatā obtinēt dignitatē. quare sub p'missis cōmunibus vl' specialib' ornamētis minime cōtinetur. **S**iquidē p' palliū simul vtrunq' r' sup'humale r' rōnale legalis pontificis intelligimus. q'z em' sup' vtrūq' pontificis humerū iacet. sup'humale siue lōgion b'z. q'z x'o inde descendēs in ip'o pōtificis pectore iūgit' rationale vocat'. **H**abebat em' aarō sup'perhumale r' rōnale q' cathenulis aureis s'it iungebant'. **S**unt tñ qui dicūt q' rōnali nullū hodie ornamētū succedit. de q' s' b' ti. de lega. indu. dicef. **A**lij dicūt q' palliū p' aurea lamina institutū est. q'uis probabili' videat' q' aurifrigia mitre vicez la mine gerant. **S**ane palliū q' maiores vti'tur. significat disciplinā qua seip's ad exemplū subditōz r' etiā ip'sos subditos regē r' p'stringere dñt. **P**er hāc acq'rif' torques aurea quā legitime certātes accipiūt. d' q' di. salo. in parab. **A**udi fili mi disciplinaz patris tui r' ne dimittas legez matris tue. vt addat' grā capiti tuo r' torq's collo tuo **S**icut aut' torques seu brauiū nō dabit' nisi legitime certanti iuxta illud apli. **M**ulti q'dem currūt. sed vnus accipit brauium ita r' ad honorē pallij nemo ascensur' ē nisi q' in singul' honoz gradibus legitie prius desudauerit. **N**ā r' officia secularia nō deferūt p'ncipalē locum ingressis vestibulū actionis. sed examinatis per plurimos g'dus. r' is gradus ceteros antecellat quē labor prolixior et stipendia longiora fecerunt anteire. **S**uper cuncta indumenta

ferf. vt ceteri b̄ vidētes ad legitimū certamē hortēf. **P**ōtifer x̄o palliū dñi sibi ipōnif z detrahif osculat. ad notādū sūmum legitime certādū dñideriū z b̄rauiū pmerēdi. **E**st aut palliū d̄ cādida lana p̄textū. habēs circulū hūeros p̄stringētē. z duas lineas ab vtraq; pte vicz añ z retro pendētes. **A** sinistris ē dupr. a dextris simplex. **H**abz q̄tuor cruceſ purpureas. ſ. añ z f̄tro a dextris z a sinistris. **I**nfigūf i pallio tres acus. **E**t q̄dā sunt q̄ p metropolitanū sine pallio agi nō p̄nt. q̄ etiā nisi certis diebus vti nō valet. **Q**ue oīa moralib; ſē imbuta mīsterijs z diuīs gūida ſacrīs. **P**ā vt ſcriptura teſtaf. **I**n theſauri ſapie ſignificatō discipline. **I**n lana q̄ppe aſpitas. i cādore benignitas deſignaf. **P**ā eccliaſtica diſciplina p̄ rebelles z obſtinatos ſeueritatem exercet. ſ. erga penitētes z hūiles exhibet pietatē p̄p̄ q̄d d̄ lana nō cuiuſlibet aīalis ſ. ouis dūtaxat efficiſ. q̄ ē aīal manſuetuz. **A**n̄ p̄pha. **T**āq; ouis ad occiſionē duct; ē z corā tondēte ſe nō ape. os ſuū. **H**ic ē q̄ illi; ſemiuiui vulnerib; quē ſamaritanuſ duxit i ſtabulū. vinū z oleū iſudit. vt p̄ vt nū mordeāf vulnera. p̄ oleū foueant. q̄ten; q̄ ſanādis vulnerib; p̄eſt i vino morſuz ſeueritat; adhibeat i oleo molliciē pietatē. **H**oc nimiz. z p̄ arcā tabnaculi deſignaf. i q̄cū tabul; x̄ga p̄tinebat z māna. qm̄ i mēte rectoris cū ſcriptura ſcia x̄ga d̄z eē directionis z māna dulcedis. vt ſeueritas imoderate non ſeuīat. z pietas pluſq; expedit nō indulgeat. **I**te ſit d̄ vili materia: ſ. lana. vt habeat p̄ciū n̄ a ſe ſ. ab eo q̄d ſignificaf i ſe vt nō oculis ſ. menti ſpectabile ſit: vt nō ad ornādū ſ. ad ſignificandū idui intelligat. **C**ircul; palliū p̄ quē hūeri p̄stringunt eſt timor dñi p̄ quē opa coercent ne vel ad illicita deſluāt vl ad ſupflua relaxētur. qm̄ diſciplina ſinistrā cohibz ab illicitis formidine pene. dextrā x̄o tpat a ſupfluis iuſticie amore. **B**eat; ḡ vir q̄ ſp̄ ē pauidus. **P**ā iux̄ ſniam ſalomonis. **T**imor dñi p̄ctm̄ expellit. **Q**ui x̄o ſine timore exiſtit iuſtificari nō poterit. **I**o eſt circul; palliū ſb̄ collo hūeros p̄stringit. ad notādū q̄ illū ſerēs d̄z eē idē ope z ſmōe. **Q**uas x̄o lineas q̄rū vna p̄ dorſū z altera p̄grediſ añ pect; h̄ vite curas z ſollicitudines ſignificaf putam; q̄b; z cor z hūeri pōtiſic ſic

ſepiſſime grauānt z impediūt vt a p̄prio ſtatu eū auertant. z vana q̄dā z trāſitoria cogitare z portare cōpellāt. **H**inc ē q̄ palliū añ z retro. a dextris z a ſinistris. añ pectus z ſup hūeros frequē aptaf. vt his p̄ habitū i ſeipm̄ redire intelligat. **A**ctiua q̄z z cōtēplatiua vitā ſignificat. q̄s ita d̄z exercere p̄lat. vt exēplo moyſi nūci mōtē al cēdat z ibi philozopheſ cū dñō. z nē ad caſtra deſcēdat. vt ibi neceſſitatib; p̄uideat p̄ploz p̄uiſur; attēti; vt cū ſepe ſe dederit alijs inēdū ſe ſibi reſtituat. q̄ten; z cū martha circa frequē mīsteriū ſatagat. z cū maria x̄ba audiat ſaluator. **U**traq; tñ linea gūat inferi; q̄z cor; q̄d corrupiſ agguat aīam z dep̄mit terrena ihabitatio ſenſum multa cogitatē. **P**alliū duplex ē i ſinistrā ſic z rōnale. ſ. ſimplex i dextra. q̄z vita p̄iſ q̄ p̄ ſinistrā accipit. mltis ē ſbiecta moleſtiſ. z i ea duplicitate carere nō poſſum; q̄a nūc p̄ſperis extollimur. nūc aduerſ; franſimur. nūc terrena petim;. nūc celeſtibus adherem;. nūc carni. nūc mēti ſuim;. **S**z vita futura q̄ p̄ dextrā ſignificaf i vna ſp̄ ē collecta q̄ete. q̄d x̄itas ip̄a deſiguit cum intulit. **M**artha martha ſollicita es z turbāi erga plurla porro vnū ē ne. m. o. par. e. q̄ nō au. ab ea. **R**urſus palliū dupr eſt i ſinistrā q̄ten; ad tolerādas vite p̄iſ moleſtias p̄lat; forſi exiſtat. ſimplex i dextra q̄ten; ad obtinēdā vite ſufē q̄etē toto ſuſpi ret affectu iux̄ x̄bū p̄s. d. **U**nā petij a dñō hācreq̄rā vt inhabite i domo dñi. o. d. v. niee. **I**llic em̄ nulla eſt duplicitas ſiue ruga. ſ. p̄ſpitas ſine aduerſitate. gaudiū ſiſt trifticia. z felicitas ſine miſeria. **Q**uatuor cruceſ purpuree ſē q̄tuor x̄tutes politice. ſ. iuſticia. fortitudo. t̄pantia. z prudētia q̄ niſi i crucis x̄pi ſanguie purpurēf. falſū ſibi x̄tutis nomē uſurpāt. z ad verā b̄ritu dñis glia; nō pducūt. vñ dñs in q̄t aplis. **N**iſi abūda. iuſ. v̄ra pl; q̄ ſē. z p̄ha. n̄ inē. i. r. c. **H**ec ē purpura regiſ ticta canalib;. quā ſalomō p̄memorat i can. **I**s ḡ q̄ pallij glia decorat ſi cupit eſſe q̄d d̄z i anteriori pte d̄z h̄re iuſticia. vt reddat vnicuiq; q̄d ſuū eſt. i poſteriori prudētiā. vt caueat q̄d cuiq; nociuū ē. fortitudinē a ſinistris. vt eū aduerſa n̄ dep̄māt. t̄pantiā a dextris. vt eū p̄ſpera nō extollāt. **T**res at acus i pallio infigūt. ſ. añ pect; z ſup ſinistrū humer; et

Liber

post tergū. nō ad pungēdū. i. nō pp̄ hui⁹
vite cōpūctiōes. s̄ ad planetā palliūq; iū-
gendū sūt inuēte. vñ qdā ansule autiq̄tus
i planetā posite erāt q̄b⁹ acus iserebant et
palliū sūt cū planeta firmabant ne a suo lo-
co palliū mouēt. Possum⁹ tñ p tres acus
fidē spem ⁊ charitatez intelligē. sine q̄bus
palliū ab ep̄o rite teneri nō p̄t. Rur⁹ tres
acus cōpassionē p̄mini. admistratiōē of-
ficij. distictionēq; iudiciij significāt. q̄z p̄i-
ma pūgit animū p dolorē. sc̄da p laborez.
t̄tia p̄ frozē. Prima pūgebat aplm cū di-
cebat. Quis infirmat ⁊ ego nō infir. q̄s sc̄a.
⁊ ego nō vroz. Sc̄da cū aiebat. P̄det illa
q̄ extrisec⁹ s̄ istātia mea q̄tidiana solitu-
do oīm ecclīaz. Tertia pūgebat iob dicē-
tē Si iust⁹ vix saluabit ip̄i⁹ ⁊ p̄ctōz vbi ap-
parebūt. Sup dextz hūez nō iufigif ac⁹
qm̄ in et̄na q̄ete null⁹ est afflictiōis acule⁹
null⁹ stimul⁹ pūctiōis Absterget em̄ deus
oēm la. ab o. san. ⁊ iā n̄ erit ampli⁹ neq; lu-
ctus neq; clamor s̄ nec vll⁹ dolor. qm̄ p̄o-
ra trāserūt. Ac⁹ x̄o aurea eē dz. s̄ inferi⁹ ē
acuta ⁊ sup̄i⁹ rotūda lapidē p̄tinēs p̄ciosū
q̄z nimiz bon⁹ pastor pp curā ouīū i terrā
affligit. s̄ i celis eternalit̄ coronabit. vbi
illā p̄ciosā margaritā habebit. d̄ q̄ dñs in-
q̄t i euāgelio. Sile ē re. ce. hōi q̄rēti bōas
margaritas ⁊c. Inuenta vna p̄ciosā mar-
garita dedit oīa sua ⁊ cōpanit eā. In pal-
lio ⁊ cū ip̄o cōferē p̄tōficat officiū plenitu-
do. h̄inc est q̄ añq̄ metropolitan⁹ pallio
decoret nō dz p̄ciliū p̄uocare. crisma cōfi-
cere. clerico i sua puincia ordinare. p̄tō-
fices p̄secrare. vel ecclīas dedicare. nec se
archiepm̄ noiare. Aliūt tñ qdā q̄ ex puin-
ciā suā inuitat⁹ possz ordies tāq̄ simplex
ep̄s sine pallio celebrare. Sūt et̄ q̄ dicūt q̄
ep̄s etiā si sit talis q̄ pallio vtaf. nō p̄t da-
re licētiā alieno archiep̄o vtēdi pallio i di-
oce. sua. nisi dicit⁹ ep̄s palliat⁹ exēpt⁹ exi-
stat nec etiā archiep̄s i puincia sua. nisi for-
te inuitat⁹ p̄uilegiū habeat q̄ possit vti pal-
lio ex suā puinciā si fuerit inuitatus. s̄ h̄ po-
tius iur⁹ ⁊ rigor sūt q̄ curialitat. neq; s̄b-
tilit̄ intuēti aliud vidē i ep̄o palliato exem-
pto q̄ i nō exēpto. S̄ ⁊ vn⁹ metropolita-
nus nō p̄t cū alteri⁹ pallio celebrare. neq;
pari rōne sepeliri. s̄ cū p̄po tātū Palliat⁹
tñ ad aliā ecclīam trāslatus cū pallio sc̄do
loco sibi p̄cesso sepelit̄. Itē palliat⁹ ad ali-

Tertius

am trāslat⁹ ecclīam nō p̄t ibi vti pallio i p̄-
ma ecclīa obtēto q̄z nō solū dat⁹ p̄tēplatōe
p̄sone. v̄etetiā loci. h̄inc ē q̄ nō p̄t vti es
ex puinciā sibi decretā. S̄ ⁊ h̄is renūciat
archiepatui neq; vltērius pallio vti. Nec
et̄ p̄t q̄s pallio nisi infra ecclīam ⁊ i diuīs
officijs vti. An si forte p̄cessionat⁹ vel ad
p̄dicādū vlt ad aliqd h̄mōi eū ecclīaz exire
p̄tigerit. cū pallio nō exhibet Si qdē regula-
riter vsus pallij interdicit nisi i solennib⁹
diebus. ⁊ q̄ i cuiusq; ecclīe p̄uilegijs p̄tinē-
tur puta i festiuitatibus natal⁹ dñi. sc̄ti ste-
phani. sc̄ti ioh̄is. circūcisōis. epiphantie.
ramis palmaz. cene dñi. sabbati sc̄ti. in tri-
bus diebus resurrectōis. ascēsiōis. pen-
teco. sc̄ti ioh̄is bap. oīm ap̄loz. in quattu-
or festiuitatibus bt̄e marie. sc̄ti micha elis
oīm sc̄tōz. sc̄ti martini q̄ est pax aplis. i fe-
stiuitatibus p̄ncipalibus ecclīe pallio de-
corate. in dedicatiōibus ecclīaz. p̄secratō-
nibus ep̄oz. ordinatōib⁹ clericoz. ⁊ anni-
uersario p̄secratōis palliati. Quidā ad-
dūt dies dñicas que ad resurrectiōē per-
tinent. qd tñ in vsu non est. Posset etiā di-
ci q̄ vbiq; in sua puincia corpus ali-
cuius sc̄ti quiescit. metropolitā⁹ in festo
eiusdem sc̄ti ⁊ etiā i p̄ncipali festo cuius-
libet loci sue puincie ad locū illū declinās
poterit pallio ⁊ sandalijs vti. In exequijs
vero defunctor⁹ vel in b̄ndictionibus nu-
bentiū vti nō licet nisi hoc in p̄uilegio con-
tineatur expressus. Episcopis ostiensis q̄
papā p̄secrat pallio vtitur ex institutione
martini pape. ⁊ etiā qdā episcopi ex p̄ui-
legio sp̄ali. vt auiciē. ⁊ quandoq; ecceñ.
Postremo sciendū est q̄ romani p̄tōfices
q̄ b̄tm̄ siluestrū p̄cesserūt depingunt tāq;
gerentes lineas pallij circa humeros iuo-
lutas. P̄a ⁊ legalis sacerdos dū sacrificā-
bat summitates baltei sup humeros refle-
ctebat. i q̄ significat q̄ illoz iurisdic̄tio et
p̄tās p palliū significata inuoluta ⁊ impli-
cata. nō libera fuit. Ip̄e x̄o ⁊ eius succel-
sores liberā ⁊ explicatā habuerunt. q̄re li-
nec ip̄e i eis explicite ⁊ extēse. añ retro de-
pēdentes depingunt. P̄ot et̄ dici q̄ linee
ip̄e q̄ vt p̄missū ē solitudines ⁊ curas sig-
nificāt iō a tpe siluestri pape explicite d̄pē-
dēt pp cōcessa sibi ⁊ successorib⁹ tp̄alia: q̄
absz solitudie ⁊ cura neq̄t possideri. de
niq; bruno dixit q̄ sūm⁹ p̄tōfex p̄ p̄missa

ornamēta ⁊ regnū portat. ⁊ purpura vtiſ
put ſb ti. d. mitra. dictū ē. nō p ſignificatō
neſ qz cōſtāt. ipatoz oli brō ſilueſtro oīa
romani imperij inſignia tradidit. **Uñ** ⁊ i
magnis pfeſſiōib⁹ oīs ille apparat⁹ roma
no pōtifi exhiβeſ. q̄ quōdā impatozib⁹
fieri ſolebat. ⁊ cum diademate impiali pa
pa ipſe coronat.

**De coloribus qbus ecclesia in ecclesiasti
cis vtitur indumentis.**

Quatuor sunt
principales colores qbus fm ppe
tates diez sacras vestes ecclesia
distinguit. alb⁹. rube⁹. niger ⁊ viridis. **Nā**
⁊ i legalib⁹ indumētū qtuor colores fuisse
legūt. bisſus purpura. iacinth⁹ ⁊ cocc⁹. de
qbus i se. ti. diceſ. **Ecclesia** eſ romana viola
ceo ⁊ croceo colore vtiſ vt infra diceſ. **Alb**
indumētis vtēdū ē i feſtiuitatib⁹ ſctoꝝ cō
ſelloꝝ ⁊ xgīnū q̄ martyres nō ſūt ppē in
tegritatē ⁊ inocētā. **Nā** cādidi facti ſē na
zare. i. ei⁹ ⁊ ambulabūt mecū i albis. xgi
nes ei ſūt ⁊ ſequūt agnū q̄cūqz ierit. **Pro**
pter eādē cām vtēdū ē albis i ſolēnitatib⁹
angeloz. d. qz nitore dñs loq̄t ad lucifeꝝ
vbi eras cū me laudarent aſtra matutina
Itē oib⁹ feſtis ſctē dei genitricis marie. i
feſto oīm ſctoꝝ. qdā tñ tūc rubeis vtūtur
vt infra diceſ. **In** pncipali feſto ſcti. euā.
in puerſatōne ſcti pauli. i cathedra ſancti
petri. **De** his eſ infra diceſ. **Itē** a vigilia
natiuitat⁹ dñi vſqz ad octauā ephie inclu
ſiue. vt dicetur in p̄hemio. vj. ptis. exce
ptis feſtiuitatib⁹ martyriū inēmedijs. **In**
natiuitate ſaluatoꝝ ⁊ eſ p̄cuſorū. qm̄ vt qz
nat⁹ ē mūd⁹. i. carēs originali pctō. **Aſcē**
dit em̄ dñs ſup nubē leuē. i. aſſūpſit carnē
a pctis immunē. ⁊ intrauit egyptū. i. veit
i mūdū. iux illud qd angel⁹ inq̄t ad xgīnē
ſpūſctūs ſupueniet i te. ⁊ vir. al. ob. tibi.
Iohes aut⁹ ⁊ ſi fuerit i pctō pcept⁹. fuit tñ
i vtero ſctificat⁹. iux illō p̄pheticū. **Antē**
exires de vulua ſctificauit te **Et** angel⁹ in
q̄t ad zachariā. **Spūſctō** replebiſ adhuc
ex vtero matris ſue. **Itē** i ephie ppē ſplē
dorē ſtelle q̄ magos duxit. fm illud p̄phe
ticū. **Ambulabūt** gē. i lu. tuo. ⁊ re. in ſplē.
or. tui. **In** ipapanti ppē puritatē marie q̄
iux canticū ſymeonis obtulit lumē ad re
uelationē gētū ⁊c. **In** cena dñi ppē cōſe

ctionē crismati qd ad mūdationē aie pſe
tur **Nā** ⁊ euāgelica lectio mūdiciā pncipa
liter i illa ſolēnitatē p̄mēdat. q̄ lor⁹ ē inq̄t
nō indiget niſi vt pedes lauet. ſed ē mūd⁹
tot⁹. **Et** itez. **Si** nō lauero tenō habeb⁹ p
tē mecū. **Itē** a ſabbato ſcto i officio miſſe
vſqz ad octauā aſcēſiōis incluſiue. q̄ncūqz
officiū d tpe agiſ. p̄ter dies rogationū. ⁊
p̄ter q̄ i feſtis martyruz intermedijs. put
infra diceſ. **In** reſurrectiōe ppē angelū te
ſtē reſurrectōis ⁊ nūciū. q̄ apparuit ſtola
cādida coop̄t⁹. d. q̄ dic math. q̄ erat aſpec
tus ei⁹ ſic fulgur ⁊ veſtimēta ei⁹. ſic nix. et
qz pueri tē renati albas hñt veſtes. **In** aſ
cēſiōe ppē nubē lucidā ⁊ q̄ xps aſcendit.
Nā ⁊ duo viri aſtiterūt iux illos in veſtib⁹
alb⁹ q̄ dixerūt Viri gallilei qd ſtatī ⁊c. **Uñ**
aut⁹ notādū eſt qz i ⁊ pſecratione pōtifiſ
talib⁹ ſit indumētū vtēdū q̄lia fm diei p
prietatē pueniūt. in dedicatiōe tñ eccleſie
ſp ē vtēdū albis q̄cūqz diez dedicatio ce
lebreſ. qm̄ i pſecratōe pōtifiſ cātāſ miſſa
d die. ſi i dedicatiōe baſilice d dedicatiōe
miſſa cantāſ. **Nā** ⁊ eccleſia xgīnis noīe nū
cupat. iux illō apli. **De** ſpōdi em̄ vos vni
viro xgīnē caſtā exhibere xpo. d. q̄ ſpōſus
inq̄t i cantic. **Tota** pulcra es ami. mea ⁊c.
Ipe tñ q̄ pſecrat⁹ d3 eſſe albis ornatus. ad
notādū qz oī tpe veſtimēta ei⁹ dñt eē can
dida. i. vita ei⁹ imaculata. **Itē** p octauas
p̄miſſoz feſtoꝝ octauas habētū vtēdū
ē colore albo qm̄ de ipſis agiſ octaua. **Ru**
beis aut⁹ vtēdū ē indumētis i ſolēnitati
bus aploꝝ euāgelizaz ⁊ martyriū ppē ſā
guinē paſſiōis quē p xpo fuderūt. **Nā** ip
ſi ſūt q̄ venerūt ex magna tribulatōne ⁊c.
p̄ter q̄ i feſto innocētū vt iā dicetur. **Itē** i
feſto crucis in q̄ xps ſanguinē ſuū fudit p
nob. vñ p̄pha. **Quare** rubrū eſt indumē
tū tuū ſi cācātū in torculari. **S3** fm ali
os meli⁹ eſt tūc albis vti. qm̄ nō paſſionis
ſi inuentiōis vel exaltatiōis ē feſtū. **Itez** a
vigilia pente. in miſſa vſqz ad ſabbatū p
ipm feſtū incluſiue. ⁊ ſ3 p̄pter ſpūſcti fer
uorē. q̄ ſup aplos in igneis liguis apparu
it. **Nā** apparuerunt illis diſpartite lingue
tanqz ignis. **Uñ** p̄pheta. **De** celo miſit ig
nē in oſſib⁹ meis. **Licer** autē in aploꝝ **Pe**
tri ⁊ pauli martyrio rubeis ſit vtēdū. in
cōuerſione tñ ⁊ in cathedra vtēdū ē albis
ſicut ⁊ ſ3 in natiuitate ſancti **Iohis** ſit al

Liber

bis vtēdū. in decollatiōe tñ ipius vtendū
est rubeis. **C**ū aut illi⁹ festiuitas celebraf
q̄ sit est martyr ⁊ xgo. martyriū virginita
ti pferē. qz signū ē pfectissime caritatē. iux
qđ xitas alt. **M**aiore charitatē nemo hz
vt a. f. q. p. p. a. suis. **Q**ua ppf ⁊ i cōmēo
ratiōe oim scōz qđā rubeis indumentis
vtūf. alij xō vt ecclia romana cādidiis. cū
nō tātū i eadē s̄ et d eadē solēnitare dicat
ecclia qz sc̄i fm apoē. ioh. stabāt i p̄spectu
agni amicti stolis albis ⁊ palme i manib⁹
eoz. **H**inc spōsa dīc i cantic. **B**ilect⁹ me⁹
candid⁹ ⁊ rubicū⁹ elect⁹ ex milib⁹. **C**ādi
dus i p̄fessorib⁹ ⁊ in xginib⁹. rubicū⁹ dus
i martyrib⁹ ⁊ aplis. **H**i siqdē ⁊ illi sunt flo
res rosaz ⁊ lilia puallū. **R**ursus q̄ i festo
oim scōz rubeis vtunf. ex eo mouent qz
festū illud pmo i honore martyriū tātū in
stitutū fuit. **S**z rīderi pōt. qz imo et i ho
nore bē marie xginis. ⁊ hodie ex institu
tione gre. viij. festat ecclia die illa etiā p cō
fessorib⁹ ⁊ xginib⁹ put i. viij. pte s̄b ipō fe
sto dicef. **I**tē p octauas p̄missoz festoz
octauas hntiū vtēdū ē color rubeo qñ agi
tur d octaua. **N**igris vtēdū ē feria sexta i
parasceue ⁊ dieb⁹ afflictiois ⁊ abstinentie
p̄pctis. ⁊ et in rogatōib⁹. sic s̄b illo tracta
tu i. vj. pte dicef. ⁊ in p̄fessioib⁹ q̄s roma
nus pōtifer nudis pedib⁹ fac ⁊ i missis p
defūctis. ⁊ ab aduētū vsqz ad vigiliā nati
uitatis. ⁊ a septuagesima vsqz ad sabbatū
pasce. **S**ponsa q̄ppe dīc i cantic. **N**igra sū
s̄ formosa filie hierlm sic tabnacula cedar
sic pellis salomonis. nolite me cōsiderare
qz fusca sim. qz decolorauit me sol. **I**n fe
sto aut scōz innocētū qđā nigris alij xō
rubeis indumētū vtēdū esse cōtendūt. **I**l
li ppf tristitiā qz vox i rama audita ē. plo
ratus ⁊ vlular⁹ mult⁹ rachel plorās filios
suos ⁊c. **M**ā ⁊ ppf eadē cām cātica leticie
sbticēf ⁊ sine aurifrisio mitra defert. **I**sti
ppf martyriū qđ pncipalit cōmemorans
inqt ecclia. **S**b throno dei sc̄i oēs clamāt
vindica sanguinē nostruz q̄ effusus ē dñe
ds nr. **S**icut ⁊ in letare hierlm ppter leti
ciā quā aurea rosa designat. roman⁹ pōti
fer portat mitrā aurifrisio insignitā. s̄ pp
abstinētiā nigris vtif indumētū. **S**z eccle
sia romana tūc vtif violaceo colore qñ il
lud occurrit cē dñicam s̄ in octaua rubeo
Restat ḡ qz in dieb⁹ ferialib⁹ ⁊ cōmunib⁹

Tertius

viridib⁹ sit indumentū vtendū. qz viridis
color medi⁹ est inf albedinē ⁊ nigredinē ⁊
ruborē. **E**t spāl⁹ inf octauā epiphanie et
septuagesimā ⁊ inf pēth. ⁊ aduētū qñ dñi
cale agit offm. **H**ic color expmif vbi dī. ci
pri cū nardo. nard⁹ ⁊ croc⁹. **A**d hos qtuor
colores ceteri referūt. s̄. ad rubeū colorez
coccine⁹. ad nigrū violace⁹. q̄ alif coccineus
vocat. ad albū biffin⁹. ad viridē croceus.
qñqz nōnulli rosas ad martyref. crocū ad
p̄fessores. ⁊ liliū ad xgines r̄ferāt. **D**e co
lorib⁹ et in fine sequēti tractat⁹ dicef. **C**i
olaceo aut colore vt i dieb⁹ q̄b⁹ est vs⁹ ni
grī coloris nō est icōueniēs. **I**n ecclia ro
mana vtif colore violaceo a pma dñica
aduētus vsqz ad missam vigiliē natiuita
tis dñi inclusiue. ⁊ a. lxx. vsqz ad officium
misse vigiliē pasce exclusiue. qñcūqz i p̄di
ctis t̄pib⁹ officiū d t̄pe agit. excepti quita
feria cene dñi. ⁊ feria sexta i parasceue. in
festiuitatib⁹ xō scōz q̄ in. lxx. ⁊ i aduētū
occurrūt. nō est nigris vel violaceis vtē
dū. **E**t est intelligēdū qz i sabbato sc̄o i to
to officio qđ agit añ missam vtēdū est vio
laceo colore. s̄ excepto qz diacon⁹ q̄ bñdi
xit cereū indut⁹ dalmatica. ⁊ subdiacon⁹
ministrās indutus tunicella albis vtunf
qz bñdictio illa sicut ⁊ missa ad resurrecō
nem p̄tinet. s̄ bñdictiōe cerei expleta. dya
conus remota dalmatica assumit planetā
violacei coloris. ⁊ tenet eā vsqz dū incho
atur officiū misse. s̄bdiacon⁹ xō nō mutat
vestes. **Q**uidā etiam in dñica in ramispal
maz vtunf albis i p̄fessione. ⁊ in ramozū
bñdictiōe dum legif euāgelīū. ⁊ dū cana
tur gloria laus ppter leticiā festiuitat⁹ cri
sto facit q̄ in p̄missis cōmemorāf. **S**ed ec
clesia romana tūc sp vtif violaceo colore
⁊ etiā in p̄fessione q̄ sit in purificatione añ
missam p eo qz officiū illud est de anxia ex
pectatōne simconis. ⁊ sapit ye. te. **A**tur
etiā ecclia romana violaceo colore i quat
tuor temporibus septembzis. ⁊ in vigiliis
sanctoz in quibus est ieiuniū quando mis
sa est de vigilia. ⁊ in diebus rogationum.
et in missa que dīc i die sancti marci de
officio letanie. **C**um em ieiunamus carnē
nostrā crucifigentes maceramus. vt sic fa
cta liuida xpī liuozib⁹ cōformēf: cui⁹ liuo
re sanati sum⁹. ad qđ designandū tunc co
lore violaceo vtimur q̄ pallidus et quasi

liud⁹ est. Ceter velamina triū color⁹ ponunt in altari in festo paschatis put dcm̄ est in pma pte sub tractatu de picturis.

De indumentis legalibus seu ve. te.

Quoniam mi-
nus plene re significatā hūana
fragilitas apprehēdit si penitus
re significante ignorat. idcirco de indumē-
tis legalib⁹ ad h⁹ cecitatis ignorātia ppe-
lendu. pmo fm̄ historiā. scdo fm̄ allegoriā.
am. tertio xō fm̄ tropologiā aliq̄ differe-
mus. Primo igit fm̄ historiā notādum
est q̄ quatuor erant legalia indumēta fm̄
molaycā legē tam minorib⁹ sacerdotibus
q̄ principi sacerdotū cōtia. de q̄b⁹ legitur
Ero. xxviii. Primū dicebat monastasi-
m qd̄ grece brace. latine xō feminalia linea
dici p̄t d̄ bisso retorta p̄textū. q̄ vtebatur.
p̄ eo q̄ legif Ero. xx. ca. in fi. Nō ascēdes
ad altare meū p̄ grad⁹ ne reueles turpitu-
do tua 7 Ezech. xliii. Feminalia linea est
in lūbis eoz. Scdm̄ cathemone siue linea
qd̄ nos subunculā vel albā s̄ moyses aba-
neth appellauit. hebrei xō discentes a ba-
bylonijs emissaneā vocauerūt. eratq̄ bissi-
nū et duplex. Tertiū balthēus. i. zona vt
cingulum latus q̄si digiti quatuor sic reti-
culatus vt q̄si pellis viperia videret. p̄te-
xtus de bisso cocco. purpura 7 iacincto. p̄
q̄ quatuor elementa significant. Quartū
est tiara qd̄ hebrei manphie. nos aut̄ insu-
lā vel mitrā appellam⁹. a cidari pontificali
plurimū differens. q̄si formā rotūde cassi-
dis representans. Sup̄ h̄ quatuor cōmunia q̄
tuor p̄p̄ijs indumētis pōtifex vtebatur.
Primū erat tunica iacinctina quā hebrei
dicunt verhit. grece d̄ poderis. latine talar
q̄ habebat p̄ fimbrijs malogranata 7 octu-
aginta tintinabulis aureis infcalari mo-
do disposita vt audiret son⁹ cū pōtifex in-
gredere sanctuariū ne forte moreretur. Se-
cūdū erat ephot. i. sup̄humeralē d̄ quatuor
p̄dictis colorib⁹ auroq̄ p̄textū sine mani-
cis ad modū colobij hīs apturā in pecto-
re quandā ad magnitudinē palmi i q̄ lōgi
on eiusdē mesure inferebat. In cui⁹ pte
sup̄iori vicz sup̄ humeros infibulati erāt
auro duo lapides onichini q̄bus duode-
cim noia filiorū isrl̄ erant insculpta. sex in
vno 7 sex in altero. Qd̄ aut̄ samuel 7 dauid

induti legunt ephot. illud erat lineū 7 p̄-
prie qd̄ ephotar dicebat. Tertiū hebrai-
ce dicebat hesen. grece longion. latine xō
rōnale vocat. qd̄ pōtifex ferebat in pecto-
re. Dictū est aut̄ rōnale iudiciū. qz ibi erat
lapis i cui⁹ splēdore sibi deū esse p̄piciū co-
gnoscebāt. Erat aut̄ rōnale qd̄ rāgulū du-
plex. i. modū vni⁹ palmi d̄ quatuor p̄dictis
colorib⁹. auroq̄ p̄textū. hīs. xij. lapides
p̄ quatuor ordines. In pmo sardii topa-
siū. 7 smaragdū. In scdo carūbculū. sap-
hirū. 7 iaspide. In t̄tio liguriū. achatē. 7
ametistū. In quarto crisolitū. onichinū
7 berillū. In q̄bus erāt sc̄pta. xij. noia fili-
orū isrl̄. i. singul⁹ singula iux̄ ordinē sue na-
tiuitatis. Erāt etiā i eo sc̄pta h̄ duo nomi-
na purim et thiamin. i. veritas 7 disciplina
Inferebat aut̄ longion sup̄humerali a p̄-
te sup̄iori p̄ duos annulos 7 duas cathe-
nulas aureas imissas duob⁹ vncinis q̄ s̄
duob⁹ p̄dictis onichinis in sup̄humerali
p̄tinebant infixi. ab inferiori xō pte p̄ du-
os ānulos aureos cuz duab⁹ iuncturū siue
cathenis iacinctinis colligabatur ephot.
Quartū 7 vltimū erat capitis ornamētus
vicz tyara seu cydaris i acutū p̄cedēs ha-
bēs circulū aureū cū malogranatis 7 florib⁹
b⁹. ex q̄ supra frontē p̄debat aurea lami-
na quā petalū dicunt ad modū lune dimi-
die. in q̄ scriptū erat anoth adonay. i. sc̄m
nomē d̄ni tetragrāmaton. i. quatuor l̄raz vt
isra diceb. ne xō cū mouebat pōtifex mo-
ueret 7 lamia. ligabat vitra seu iūctura ia-
cinctina p̄spicua. q̄ lūmitates posteri⁹ dif-
fūdebat. Noster ḡ pontifex p̄ feminalib⁹
h̄z sandalia. p̄ linea albā p̄ balthēo cingu-
lū. p̄ poderi tunicā. p̄ ephot amictū vlti-
mū. p̄ lōgion palliū. p̄ cydari seu tyara mi-
trā. p̄ lamia crucē. 7 qd̄ ex his diūsa h̄nt
formā ab illis. s̄ eadē figurā. Scdo dica-
mus d̄ typo dictorū legalium indumētorum
fm̄ allegoriā. Sane his vestib⁹ ornat⁹ pō-
tifex toti⁹ orb⁹ p̄ferebat imaginē. Femina-
lia nāq̄ bissina frā p̄grue figurabāt. qz bis-
sus d̄ terra p̄cedit. Est ei biss⁹ linū egypti
acū. Baltei cū vittis 7 vascul⁹ circūuoluti
onē oceani d̄signabāt. Tunica iacinctina
ip̄o colore aera p̄ferebat. Per tintinnabu-
la sonit⁹ tonitruorū. Per malogranata cho-
ruscatōes fulgurū signabāt. Quatuor mi-
norū sacerdotū 7 quatuor summi pōtificis in-

Liber

dumēta. q̄tuor microcosmi ⁊ q̄tuor macrocosmi ptes ip̄o numero designabant. i. q̄tuor hūiores ⁊ q̄tuor elementa. Ephor sui varietate celū sydereū oñdebat. **Q**uāt auz erat intertū colorib⁹ figurabat q̄ calor vi tal⁹ penetrat vniūsa. Duo lapides onichī nī solē ⁊ lunā vlt duo emisptia designabāt. In rōnali x̄o. xij. gēme pectorales. xij. siḡ i zodaico p̄ferebāt. Rōnale q̄dē erat i me dīo. qz rōne plena sūt vniūsa q̄ terrena celestib⁹ herēt. imo ratō terrenoz ⁊ tēporuz calor ⁊ frigoris ⁊ duplex inē vtrūqz tēperies. d celi cursu ⁊ rōne descēdit. Per anulos. catenulas ⁊ yncinos elemētoz hūioz ⁊ tpm colligamēta significabāt. Cidarī celū empirēū. lamina supposita deū figurabat oib⁹ p̄sidentē. Hāc q̄dē allegoriā libri sapie ca. xviij. p̄firmat autoritas dicens. In veste poderi quā hēbat tor⁹ erat orbis trarū ⁊ parētū magnalia in q̄tuor lapidū ordinib⁹ erat sculpta. ⁊ magnificentia tua i diademate capiti illi⁹ erat sc̄pta. Tertio s̄bi cīda ē expositio indumētoz legalīuz fm tropologia. Hīs si q̄dē idumētis legalis sacerdos h̄ ordie iduebat. Loti nāqz p̄us manib⁹ ⁊ pedib⁹. p̄mo iduebat manastisim. i. feminalia. significās q̄ sacerdos mūdāt opib⁹ ⁊ affectib⁹ lacris p̄nie d̄z al sumere p̄tinētiā vt offerat hostiā imaculatā sc̄tām deo placētē. Post tñ pōtifex. q̄a iugē d̄z h̄fe p̄tinētiā nō iduit i sacrificio feminalia. s̄ sandalia ac si dicat. Qui lor⁹ ē nō indiget nisi vt pe. la. s̄ ē mōs tor⁹. Per man⁹ em̄ opa designant fm̄ illud. **B**ndict⁹ dñs d̄s me. q̄ do. m. m. ad p̄li. Per pedes significānt affect⁹ fm̄ illud. **E**xcutite puluerē d̄ pedib⁹ v̄ris. **E**t ē notādū. q̄ ip̄emet sac̄dos sibi feminalia iduebat. p̄ q̄ x̄ginalis p̄tinētiā significabāt. q̄ qm̄ res est p̄siliū nī p̄cepti. iō ip̄emet sibi iponebat iux̄ illd apli. j. ad corinth. viij. c. **D**e x̄ginib⁹ p̄ceptū dñi nō habeo. p̄siliū aut̄ do. **E**t dñs i euāge. Qui p̄t cape capiat. Hoc idumentū alternati iduebāt sacerdotes. qm̄ ad iugē p̄tinētiā nō ita tenebant s̄c̄ mistri nouite. iōqz fm̄ q̄sdā huc indumento nullū hodie r̄ndet. Sc̄do iduebat certhemone. i. līneā significās q̄ sacerdos d̄z induere inocētiā. vt qd̄ sibi nō vult fieri ⁊c. linū em̄ p̄pter cādorē significat innocētiā. fm̄ illud. **Q**i tpe vestimēta tua sint cādida. **T**ertio

Tertius

cingebat se baltheo significans castitatē q̄ circa lūbos d̄z accingi vt refrigat carnis p̄cupiam. **V**n̄ veritas ait. **S**int lū. v̄ri p̄. Balthēū aut̄ qd̄ p̄tertū erat ex q̄tuor colorib⁹. put supi⁹ dictuz est significabat q̄ oēs mor⁹ surgentes ex q̄tuor hūiozib⁹ siue ex q̄tuor elemētū d̄z refrenare. **P**rouer. vi. **E**t cingulū tradidit chananeo. **E**t esa. xj. c. **E**rit iusticia cingulū lūboz ei⁹. **P**er iusticiā em̄ refrenānt h̄mōi motus bestiales. **P**endebat at̄ vsqz ad pedes. qz vsqz ad finē vite dēbat esse mōs. **Q**uarto induebat tunicā poderi. i. talarē significās q̄ pontifex d̄z induere pseueratiā. qz q̄ pseuerauerit vsqz i finē h̄ salu⁹ erit. **P**er talū em̄ p̄p̄ extrematē pseueratiā d̄signē. fm̄ illd. **I**p̄sa p̄teret caput tuū. ⁊ tu insidiaberis calca/neo ei⁹. **P**ep̄dēbāt aut̄ p̄ fimbrijs maloḡ nata cū tintinnabul⁹ aureis. **P**er malogra natū itelligit opatio. p̄ tintinnabulū aureum accipit p̄dicatō. q̄ duo dñi i sacerdote p̄iungi. ne sine illis igrediēs sanctuariū in p̄spectu dñi moriat̄. **C**epit em̄ ihs facē ⁊ docere. sacerdotib⁹ relinqns exēplū vt se quantē vestigia ei⁹. q̄ p̄ctm̄ nō fecē. vt sit hō nestas i p̄uersatōe. nec inuētus est dol⁹ in ore ei⁹ vt sit v̄ritas in p̄dicatōe. **P**er tintinnabula q̄z itelligit vox p̄dicatorū. ne vicz sacerdos p̄ silentiū iudiciū sup̄ni inspectoris offendat. p̄ maloḡnata exēplū bone vite vel volūtas martirij. qz h̄mōi i gnis reficiunt infirmi. **S**acerdos aut̄ fm̄ **G**reg. in grediēs vel egrediēs morit̄. si de eo sonit⁹ nō audiat̄. qz irā circa se occulti iudicij erigit. si sine p̄dicatiōis sonitu incedit. **A**pte ḡ tintinnabula vestimētis illi⁹ describūt inserta. **P**er vestimenta etem̄ sacerdotis qd̄ aliud q̄ recta opa recipe debemus. iux̄ illud p̄phe. **S**acerdotes tui indu. ius. **V**estimētis itaqz illi⁹ tintinnabula inherēt vt vite viā cū ligue sonitu ip̄a q̄z sacerdotis opa clamēt. **I**terz tintinnabulis mala punica cōiungunt̄. **Q**uid p̄ malapunica. nisi fidei vnitas designat̄. **N**ā sicut i malo punico vno exteri⁹ cortice multa interius grana vniūf. sic innumeros sc̄tē eccl̄ie populos vnitas fidei cōtegit. q̄s int⁹ diuersitas meritoz tenet. **Q**uinto iduebat ephor. i. sup̄hūerale significās q̄ pōtifex d̄z iduere patiam. vt in patiētiā sua possideat aī mā suā. humeris ei onera portam⁹. fm̄ il-

lud. Supposuit hūez suū ad supportādū ⁊ fact⁹ est tribut⁹ fūiēs. Hābebat autē duas oras pūctas i vtroq; latere sūmitatū. significāsq; pōtifex d; hē arma iusticie a dextris ⁊ a sinistris. vt nō erigat. pspis. nec depmā aduersis. Hēbat ⁊ duos lapides onichios infros hūeris. i. q̄b⁹ sculpta erāt xij. noia filioz isrl. sex i vno ⁊ sex in alio. p duos onichinos significāt vitas ⁊ sinceritas. veritas p claritatē. sinceritas p soliditatē. Per filios isrl significāt scā desideria ⁊ iusta opa. fm illō. **B**enedict⁹ hō q nō reliquit semen i isrl. Per senariū significāt pfectō. eo q dñs. vj. die pfectit celū ⁊ terrā ⁊ oēm ornatū eoz. **Q**uā lex noia filioz isrl sculpta erāt i vno lapide ⁊ sex i alio significabāt q desideria sacdōtū ⁊ opa pfecti dñi nō i fermēto malicie ⁊ neq̄tie. s; i azimis sinceritatē ⁊ vitatē. vt sinceritas infortmet intētiōē ⁊ vitas finē. **G**reg. ait in pastoralī. xij. c. q suphūerale ex auro. iacincto purpura cocco bis ticto. ⁊ bisso tōrta fieri p̄cipit vt q̄nta sacdōs clarescēt virtutū diuinitate debeat demōstret. In sacerdotē q̄ppe habitu aū oia aux fulget vt i eo intellect⁹ sapie p̄cipat eniteat. Cui iacit⁹ aereo colore splēdēs adiūgit. vt p oē qd itel ligēdo penetrat n̄ ad fauores iūmos s; ad amorē celestīū surgat. ne dū fauor incautū laudib⁹ capis: i p̄o etiā vitatē intellectu vacuet. **A**uro q; ⁊ iacincto purpura p̄miscet vt sacdōtale cor cū sūma q̄ p̄dicat sperat i semetip̄o et suggestōes vicioz rep̄mat. eis q; velut ex regia ptate p̄dicat. **A**uro at iacincto bisso ac purpure. bis tinct⁹ cocco adiūgit. vt aū iterni iudicis oculos oia virtutū bona ex caritate decorēt. ⁊ cūcta q coraz hoib⁹ rutilāt: h i p̄spectu occulti iudici flama intimi amor accēdat. q. s. caritas q deum sit ⁊ p̄mū diligit. q̄si ex duplici tictura fulgescit. **S**⁹ cū mēs ad caritatē p̄cepta accēdis. restat vt p abstinentiā caro maceret. vñ ⁊ bis ticto cocco. tōrta bisso adiūgitur. d̄ era em bisso nitētī specie orit. ⁊ qd p bisso nisi cadēs decore mūdicie corpal castitas d̄figē. q vicz tōrta pulcritudini suphūeral innectit. q; tē castionia ad pfectū mūdicie cādōrē ducit cū p abstinentiā caro fatigat. **Q**uq; int⁹ virtutes cetas et afflicte carnis meritū p̄fici. q̄si i diuisa suphūeral specie bisso tōrta cādēscit. **S**exto in

duebat lōgiō. i. rōnale signās q pontifex d; iduē discretiōez p quā discernat int⁹ luce ⁊ tenebras. int⁹ dextrā ⁊ sinistrā q; nō ē puētiō luci ad tenebras neq; xpi ad belial. **E**rat at rōnale qdrāgulū signans q d; dīscernē in t̄q̄tuor. s. int⁹ vey ⁊ falsū ne dūiet i credēdis. int⁹ bonū ⁊ malū ne dūiet i agēdis. **E**rat ⁊ dupl. q; d; dīscernē p duob⁹ p̄le vicz ⁊ p p̄lo. ne si cec⁹ cecum duxerit abo i foueā cadāt. Hēbat ⁊ q̄tuor ordies lapidū. signās q pōtifex d; hē q̄tuor p̄ncipales virtutes iusticiā. fortitudinē prudētiā ⁊ t̄pantiā. In singul⁹ at ordib⁹ hēbat tres lapids signās q; pōtifex i p̄mo d; hē fidē spem ⁊ caritatē. In scdo modestiā mā suetudinē ⁊ benignitatē. In t̄tio pacē misericordiā ⁊ largitatē. In q̄rto vigilantiā solitudinē ⁊ lōganimitatē. Per lapides ei figurāt virtutes. fm illō. ali⁹ edificat aurū argētū ⁊ lapides p̄ciosos. Hēbat ⁊ duas catenulas auri purissimi sibi iuicē coherētes q duob⁹ iserebāt vncinis. signās q pōtifex d; hē duos caritatis affect⁹. ad deū. s. ⁊ ad p̄mū. d̄ q̄b⁹ p̄cipit. **D**iligēs de. tu. ex to. cor. tu. ⁊ p̄mū tuū sic tēp̄m. sic em aux p̄minet vniūsis metall ita caritas precellit vniūsis virtutes. d̄ q dīc apls. maior hoz ē caritas. **D**uo vncini sūt intētiō ⁊ finis q̄b⁹ catenule inferūt. vt tā deū q; p̄mū diligit ex corde puro. ⁊ p̄scia bona ⁊ fide nō ficta. ⁊ tā deū q; p̄mū diligit p̄p̄titudinē. deū p̄p̄t seip̄s ⁊ p̄mū diligit p̄p̄t deū. **P**ortabat at aaron rōnale iudiciū i q̄ desc̄pta erāt noia. xij. p̄riarchaz. p/ut dictū ē i. j. p̄te s̄b ti. d̄ picturū. ⁊ fm gre. i pasto. li. j. c. xij. bñ rōnale iudiciū vocat. q; rector d; s̄bili sp̄ examie bona malaq; discernē. ⁊ q vl q̄b⁹ qñ ⁊ q̄līe p̄gruat studiōse cogitare. nihilq; p̄p̄tū q̄rere s; sua cōmoda p̄p̄inq; bona deputare. **U**n i exo. sc̄ptū ē. **P**ones at i rōali iudiciū doctrinā ⁊ vitatē q erūt i pectore aarō qñ igrediet corā dño. ⁊ gestabat iudiciū filioz isrl i pectore suo i p̄spectu dñi sp̄. **S**acerdotē q̄ppe iudiciū filioz isrl i pectore suo corā p̄pectu dñi gestare ē s̄biector cās p sola iterni iudiciū itentiōe discutere. **Q**uidā at dixerūt q; rōnali nullū r̄ndet hodie ornamētū. qm nō habem⁹ copiā lapidū p̄ciosoz s; ad instar illi⁹ desert pōtifex i p̄secratioe sua tēxtū euāgelij aū pect⁹ corā toto p̄lo **I**bi ei

Liber

scripta erat doctrina et veritas. Et epus dicit
habeat in corde veritatem euangelii. et in ore doctri-
nam quantum ad manifestatos. Et habet preterea causa que
in quibusdam ecclesiis postea codicem euangelici
ex auro argento et lapidibus preciosis ornantur.
Est et alia ratio. quia in illo rutilat aurum sapientie
argenti eloquentie. et miraculorum lapides preciosi
olii. Hec sunt spem murenule auree argento
hinculante. Septimum et supremum capitis or-
namentum erat cidaris vel tiara quam ultio po-
tifer assumebat significans humilitatem de qua
dominus ait. Quis se exaltat humiliabitur. Hanc
autem gestabat in capite significans quod pontifex de-
gere humilitatem in mente exemplo capitis nostri di-
centi. Discite a me quia mitis sum et humilis corde
Per caput ei mens intelligitur secundum illud. vnge
caput tuum et faciem tuam lava. Rursus tiara
in minoribus sacerdotibus signat continentiam quoniam
sensum. In maioribus vero preterplationem. dicitur
ei esse preterplatiui. De cidari dependebat a
frontelamina aurea significans sapientiam vel si-
guravit signum crucis. quod sit in officio confirmatio-
nis in qua scriptum erat nomen domini tetragra-
maton. id est. quatuor litteras que sunt he. ioth. beth. et
vau. id est. principium vite passionis. iste put dicitur
est in phemio scilicet pte. ac si aptum diceretur.
Ille cuius pontifex iste gerit personam. scilicet. christus est
principium. id est. autor vite passionis. id est. vite restitu-
tione per passionem. quia morte nostram moriendo
destruxit et vitam nostram resurgendo reparavit
Erant autem habundantia per maiorem parte preter
ope polimito. id est. vario propter varietatem virtu-
tis. de qua dicit psalmigraphus. Assitit regina a
dextris tuis etc. et ex quatuor preciosis coloribus
scilicet. purpura cocco bisso et iacinto. Per pur-
puram regie dignitatem significat pontificalis
potestas que via regia deus cedere. ne declinet ad de-
xteram vel deuiet ad sinistram. ne liget dignos
aut soluat indignos. Per purpuram quia aqua si-
gnificat. quia in cohibis marinis habitant omnesque
ealegerunt. Per cocco coloris ignei significat
pontificalis doctrina que sicut ignis lucem deus et vere
propter quod bis tinctus fuisse narrat. lucem quidem
deus per permissionem ut ois qui reliquit domum pa-
tre et matrem etc. centuplum accipiet et vitam eter-
nam possidebit. vere deus per cominationem ut
ois arbor qui non fecerit fructum bonum excide-
tur in ignem mittetur. Hinc est quod summus pontifex
capa rubra exteri? spem apparet idur? cum in-
teri? sit idur? candida veste. quia interi? cade-
re deus per innocentiam et caritatem: et exteri? rube

Quartus

re per compassione ut vicem ostendat se se paratum
ponere animam pro omnibus suis. quia persona gerit il-
lius qui pro omnibus uniuersis rubrum fecit idumetum
suum. Ex processione vero prestatini ipatorum ferre
per clamidem purpuream atque tunicam coccineam
et oia ipsalia indumenta sceptrum signa et
ornamenta. Crux quicquid ierit euz precedit ad
significandum magis ei quod cuius alteri preueire.
sunt illud apostoli. Mihi autem absit gloriari nisi
in cruce domini nostri ihesu christi. ut se crucifixum imi-
tari debere cognoscat. Rursus cocco bis
tinctus in veste pontificali est charitas. que quasi
bis tingitur. dum dilectioni dei et proximi colo-
rat. Per bisso vero cadore eximium significat
claritas fame que deus esse rectora ut pontifex
bonum habeat testimonium secundum apostolum. et ab his que se-
intus. et ab his que foris sunt. Per iacintum que
coloris aeris significat serenitas pacis. quia
intra se pontifex debet habere secundum quod dicit apostolus.
Gloria nostra habet testimonium pacis nostre.

Liber quartus de missa et singulis que in missa aguntur

Inter cuncta
ecclesie sacra illud prestat esse
principium quod in missa officio
supra mensam sanctissimi ce-
lebratur altari. illud ecclesie re-
presentans uniuersum in filio re-
uertenti per occidit vitulum
saginat panem vite et vinum
quod miscuit sapientia proponens. Hoc autem officium
christus instituit cum nouum predidit testam. dispo-
nens habundantiam suis regnum sicut per suum sibi dispo-
suit. ut supra mensam eius edant et bibant in regno
quod ecclesia presecuit. Cenatibus ei illi accepit ie-
sus panem et gratias agens benedixit ac fregit de-
ditque discipulis suis dicens. Accipite et comestis. hoc
est corpus meum. quod pro vobis. hoc facite in meam commemorationem.
Hac
igitur institutione formati. ceperunt apostoli sacro-
lectum frequentare misterium propter causam quam christus
expresserat. et formam seruantes in verbis. et mate-
riam tenentes in rebus sicut apostolus corinthiis pre-
stat dicens. Ego accepi a domino quod et tradidi
vobis. quam dominus ihesus in qua nocte tradebatur ac-
cepit panem etc. Quia igitur missa officium cete-
ris diuinis officiis dignum et solenne est. ideo
de ipso pulchrum est alius officium esse in hac. lili. pte